

Tysiąc lat temu

Mija tysiąc lat od koronacji pierwszych polskich królów Bolesława Chrobrego i Mieszka II. Sejmik województwa jest „dumny z historycznego dziedzictwa i wdzięczny wobec poprzednich pokoleń” – napisali radni w specjalnym stanowisku. Rocznicę uczcili uroczystością także gnieźnieńscy samorządowcy. ▶ str. 4 i 12

Fundusze dla samorządów

Podczas marcowej sesji sejmik podjął kilkanaście uchwał, na mocy których z budżetu województwa trafi do lokalnych samorządów kilkadziesiąt milionów złotych. Tym razem największe kwoty dotyczą dofinansowania dróg dojazdowych do pól. Będą też inwestycje w sport, turystykę i kulturę. ▶ str. 4

Kto jest kim?

Ostatnie półrocze obfitowało w zmiany na stanowiskach dyrektorów departamentów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego. Mieliśmy też jedną korektę w składzie sejmiku. Przedstawiamy zatem w formie graficznej aktualne „kto jest kim” w UMWW i listę radnych województwa. ▶ str. 8-9

kwiecień 2025
nr 4 (287)

MONITOR

WIELKOPOLSKI MAGAZYN SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA

rok XXV
ISSN 1642-0918

Porozmawiajmy o wsi

Wielkopolska jest ważnym regionem rolniczym i od lat inwestuje w rozwój obszarów wiejskich.

Współczesna wieś to połączenie tradycji, różnorodnych upraw, a także nowoczesnych rozwiązań ekologicznych. Widać to świetnie na zdjęciu Piotra Tomasza Mańczaka pt. „Słoneczne wzgórze”, wykonanym w Prusimiu (gmina Kwilcz, powiat międzychodzki). Kadr zajął II miejsce w kategorii „Odnawialne źródła energii na obszarach wiejskich” w IV edycji konkursu fotograficznego „PROW w obiektywie”.

W Polsce i w Europie nie brakuje obecnie wyzwań dla rolnictwa. Wśród problemów, o których mówi się najczęściej w Wielkopolsce, są m.in. postępujące stepowanie terenu, wysychanie jezior, afrykański pomór świń czy kwestia marnotrawstwa żywności.

Przedstawiciele branży rolnej zwracają ponadto uwagę na inne kwestie, np. coraz wyższe koszty produkcji oraz niski poziom cen w skupie, powodujący okresową nieopłacalność gospodarowania, stale zmniejszające się pogłowie świń, nieprzewidywalny rynek, rygorystyczne przepisy weterynaryjne, bariery inwestycyjne, choroby zakaźne czy też sprawę tzw. tuczu nakładczego.

Obawy polskich i unijnych rolników dotyczą też ewentualnego zawarcia przez UE umowy Mercosur z krajami Ameryki Południowej oraz liberalizacji handlu z Ukrainą.

Mimo tych trudów i wyzwań wielkopolscy rolnicy bardzo dobrze sobie radzą na rynkach całej Unii Europejskiej. Polska żywność podbija świat, co potwierdza stale wzrastający eksport. W wielu sektorach produkcji żywności: zboża, buraków cukrowych, mleka, drobiu, owoców i warzyw to nasi rolnicy wyraźnie przodują w Europie.

Dziesięciu takich liderów wyróżniono statuetką Siewcy i nagrodą w wysokości 15 tys. zł podczas gali podsumowującej 24. edycję konkursu Wiel-

kopolski Rolnik Roku, zorganizowanej 30 marca w Sali Ziemi MTP.

– Nominowani i laureaci dowodzą, że mimo wielu wyzwań i trudów obecnie dotykających branżę rolniczą można realizować plany rozwoju i wdrażać nowoczesne technologie – mówił podczas gali jej gospodarz wicemarszałek Krzysztof Grabowski. – Warto też podkreślić, jak przez te 24 lata zmieniły się wielkopolskie obszary wiejskie. Wdrażane są rozmaite inicjatywy i programy. Modernizowana jest infrastruktura, poprawiają się bezpieczeństwo oraz warunki życia. Wiele milionów złotych trafiło tam w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich

oraz ze środków budżetu województwa.

I właśnie o sprawach dotyczących obszarów wiejskich będą wkrótce, od 8 do 10 maja na MTP w Poznaniu, dyskutować m.in. samorządowcy, politycy, naukowcy i eksperci w ramach Europejskiego Kongresu Odnowy i Rozwoju Wsi, organizowanego z okazji polskiej prezydencji w Radzie UE. Szacuje się, że weźmie w nim udział około 1500 uczestników każdego dnia.

– To nie będzie kongres rolny, tylko wydarzenie poświęcone sprawom odnowy wsi – zapewniał dziennikarzy 20 marca podczas konferencji prasowej w UMWW Krzysztof Grabowski.

– Nie będziemy zbyt wiele dyskutowali o produkcji rolnej, ale raczej o jakości życia na obszarach wiejskich. Chcemy zaprezentować na MTP to, co ważne w Wielkopolsce, w Polsce i w Europie w zakresie rozwoju tych terenów. Mamy swoje dokonania i indywidualny program wielkopolskiej odnowy wsi, realizowany konsekwentnie od wielu lat – zauważył marszałek Marek Woźniak.

Ważną kwestią jest też aktywność lokalnych liderów, sołtysów, potrafiących skutecznie wykorzystywać fundusze (nie tylko sołeckie) na realizację ciekawych projektów. Najlepsze z nich nagrodzono 15 marca podczas spotkania w Stawiszynie. ▶ str. 6-7

Z wojskiem

Co samorządy mają wspólnego z wojskiem? Można się było o tym przekonać podczas marcowej konferencji zorganizowanej w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego, której gościem był m.in. szef MON. ▶ str. 2

Smacznie przed świętami

Okres przedświąteczny to najlepszy moment, by promować regionalne tradycje i przekazywane z pokolenia na pokolenie przepisy na pyszne potrawy. Pomagają w tym organizowane przez samorząd województwa konkursy. ▶ str. 3

Poznań w mundurze

Na co dzień jesteśmy przyzwyczajeni do widoku wojskowych mundurów na ulicach Poznania. Wydaje się, że wojsko w stolicy Wielkopolski było „od zawsze”. Czy rzeczywiście? Przegląda się temu dr Marek Rezler. ▶ str. 10

Ominąć miasto

11 marca przekazano wykonawcy plac budowy pod zaplanowaną obwodnicę Szamotuł. 17-kilometrowa trasa wyprowadzi ruch tranzytowy z centrum, omijając miasto od południa i wschodu. Połączy drogi wojewódzkie nr 184, 185 i 187. ▶ str. 11

Inna strona samorządu

Jak zostać ministrem na minutę? Przebimbany czas i człowiek widmo – kto i o kim tak powiedział? Elementarz marszałka, czyli powrót do szkolnej ławy. Na sesję jeździ... windą. ▶ str. 16

NA WSTĘPIE

Artur Boiński

KASA PLUS LIDERZY

Liczne spotkania i debaty (tak na poziomie regionalnym, jak i międzynarodowym) dotyczące rolnictwa i obszarów wiejskich, o których piszemy w tym wydaniu, skłaniają po raz kolejny do zwrócenia uwagi na to, jak bardzo zmieniły się u nas te tereny w trakcie ostatniego ćwierćwiecza.

Pisaliśmy o tym niejednokrotnie także na naszych łamach, podkreślając, jaki wpływ na intensywny rozwój miały środki unijne, a także – w przypadku Wielkopolski – wsparcie udzielane z budżetu województwa. Warto jednak zwrócić uwagę na jeszcze jedną przyczynę tego niewątpliwego sukcesu, a mianowicie czynnik ludzki. W naszej naturze jest coś takiego, że często zmiany, zwłaszcza istotne, budzą nasz opór. W każdym przypadku potrzeba liderów, którzy nie tylko podejmą działania, ale też skutecznie przekonają innych (w tym przypadku lokalne społeczności na obszarach wiejskich) do rzucenia się w ten wir zmian.

Zatem sprzyjające okoliczności i wsparcie finansowe, po które można było sięgnąć, były szansą. Jej wykorzystanie zależało od aktywności i otwartości na innowacje konkretnych ludzi. Takich, jak wyróżniani przez samorząd w konkursach dotyczących funduszu sołeckiego i na rolnika roku. ■

Jak dbać o spójność?

Posiedzenie komisji COTER z udziałem marszałka Marka Woźniaka.

Trwają dyskusje o tym, jakie skutki przyniosła dotąd unijna polityka spójności i jaki – w kontekście kolejnego budżetu UE i stojących przed Europą wyzwań – powinien być jej kształt w przyszłości.

Był to jeden z najważniejszych tematów posiedzenia komisji COTER Europejskiego Komitetu Regionów. Spotkanie, z udziałem marszałka Marka Woźniaka, odbyło się 13 marca w Brukseli.

Przyjęto tam opinię na temat roli regionów metropolitalnych i miejskich obszarów funkcjonalnych jako siły napędowej zrównoważonych inwestycji w ramach polityki spójności. Z inicjatywy marszałków województw wielkopolskiego i pomorskiego do dokumentu wniesiono poprawki podkreślające rolę regionów jako podstawowego poziomu zarządzania polityką spójności.

Na wniosek polskiej prezydencji komisja COTER opracowała również opinię na temat polityki spójności jako kluczowego instrumentu re-

alizacji celów i reform UE, podkreślając jej główne zasady: decentralizację, partnerstwo i wielopoziomowe zarządzanie. Przypomniano, że ta polityka wywarła znaczny wpływ na rozwój społeczno-gospodarczy regionów UE, zwłaszcza słabiej rozwiniętych. Na znaczenie samorządów w tych sprawach wskazała podczas posiedzenia także wiceminister funduszy i polityki regionalnej Monika Sikora.

Tematu polityki spójności nie mogło zabraknąć również podczas sesji plenarnej Europejskiego Komitetu Regionów, która odbyła się na początku kwietnia w Brukseli. Rozmawiano o tym z wiceprzewodniczącym Komisji Europejskiej Raffaelem Fitto. Unijni samorządowcy po raz kolejny wyrazili swój sprzeciw wobec prób centralizacji polityki spójności. Jej rolę podkreślano również podczas debaty z reprezentującym polską prezydencję wiceministrem funduszy i polityki regionalnej Janem Szyszko.

ABO, BIWW

Wojsko i samorząd

Kilkuset gości wzięło udział w konferencji o bezpieczeństwie, zorganizowanej 14 marca w Urzędzie Marszałkowskim w Poznaniu.

Konferencja pn. „Wojsko – samorząd”, której gościem był minister obrony narodowej Władysław Kosiniak-Kamysz, stanowiła okazję do omówienia kluczowych kwestii w zakresie bezpieczeństwa mieszkańców oraz przygotowania planów do dalszego rozwoju infrastruktury wojskowej w Wielkopolsce.

– Wielkopolska jest pierwszym województwem, które z taką otwartością podchodzi do relacji wojsko – samorząd. Dziękuję mieszkańcom Wielkopolski za przyjmowanie naszych sojuszników, szczególnie ze Stanów Zjednoczonych. Słyszałem same dobre rzeczy podczas wizyty sekretarza obrony USA Pete'a Hegsetha w Powidzu. Dziękuję za to, że tworzycie dobrą atmosferę we wspólnotach lokalnych dla naszych sojuszników. Bardzo tego potrzebujemy – mówił wicepremier Władysław Kosiniak-Kamysz podczas briefingu prasowego po konferencji.

Szczegółowe informacje przedstawili uczestnikom spotkania m.in. płk Dariusz Wyrzykowski oraz mjr Marcin Misiak z 12. Wielkopolskiej Brygady Obrony Terytorialnej. Mówiono na przykład o zadaniach wojsk obrony terytorialnej podczas sytuacji kryzysowych, np. zapobieganiu skutkom intensywnych opadów, przeciwdziałaniu i likwidacji podtopień czy powodzi.

Zainteresowanie samorządowców, na których terenie funkcjonują jednostki wojska, wzbudziła też informacja o możliwościach pozyskania wsparcia finansowego na realizację inwestycji drogowych.

Ponadto wicepremier Władysław Kosiniak-Kamysz mówił o przygotowywanym programie szkoleń wojskowych dla mieszkańców, o szkoleniach z zakresu obrony cywilnej dla przedstawicieli samorządów, o dalszych zakupach sprzętu wojskowego dla polskiej armii czy o ochronie granicy państwowej.

W wydarzeniu, którego gospodarzami byli wicemar-

O współpracy wojska i samorządów mówiono też podczas briefingu prasowego.

szalek Krzysztof Grabowski (jednocześnie doradca szefa MON) oraz przewodniczący sejmowej Komisji Obrony Narodowej Andrzej Grzyb, uczestniczyli poseł do Parlamentu Europejskiego Krzysztof Hetman, wojewoda Agata Sobczyk, wicemarszałek Wojciech Jankowiak oraz parlamentarzyści, przedstawiciele administracji rządowej i wojska, a przede wszystkich kilkuset wielkopolskich samorządowców.

W wydarzeniu, którego gospodarzami byli wicemar-

szalek Krzysztof Grabowski (jednocześnie doradca szefa MON) oraz przewodniczący sejmowej Komisji Obrony Narodowej Andrzej Grzyb, uczestniczyli poseł do Parlamentu Europejskiego Krzysztof Hetman, wojewoda Agata Sobczyk, wicemarszałek Wojciech Jankowiak oraz parlamentarzyści, przedstawiciele administracji rządowej i wojska, a przede wszystkich kilkuset wielkopolskich samorządowców.

W wydarzeniu, którego gospodarzami byli wicemar-

szalek Krzysztof Grabowski (jednocześnie doradca szefa MON) oraz przewodniczący sejmowej Komisji Obrony Narodowej Andrzej Grzyb, uczestniczyli poseł do Parlamentu Europejskiego Krzysztof Hetman, wojewoda Agata Sobczyk, wicemarszałek Wojciech Jankowiak oraz parlamentarzyści, przedstawiciele administracji rządowej i wojska, a przede wszystkich kilkuset wielkopolskich samorządowców.

RAK

Ławica w nowej odsłonie

Widać już pierwsze efekty przebudowy strefy odlotów w poznańskim porcie lotniczym.

Odlatujący z Ławicy powinni zwrócić uwagę, że od początku kwietnia została otwarta w zmienionym układzie strefa kontroli bezpieczeństwa i przylegająca do niej przestrzeń handlowa. To pierwsze efekty prowadzonej modernizacji, która ma być odpowiedzią na rosnącą liczbę pasażerów na poznańskim lotnisku (w 2024 r. odprawiono ich ponad 3,6 miliona, w bieżącym roku mogą to być już prawie 4 miliony).

Stanowiska kontroli są obecnie umiejscowione nieco inaczej niż wcześniej, a po ich przejściu trafia się bezpośrednio do nowego, dużo większego sklepu Baltony. To teraz nowoczesny multistore o powierzchni 900 m², wyposażony m.in. w duże ekrany LED-owe, na których wyświetlane są także treści nawiązujące do Poznania i Wielkopolski. Odmieniony wygląd zyskały też zarządzane przez Baltonę punkty gastronomiczne.

Stanowiska kontroli na Ławicy są teraz umiejscowione nieco inaczej niż wcześniej, a po ich przejściu trafia się bezpośrednio do sklepu Baltony.

Istotą wprowadzonych zmian jest jednak uruchomienie pierwszych 4 (z 6 docelowych) nowych linii kontroli, wyposażonych w nowoczesne prześwietlarki bagażu w tzw. III standardzie. Obecnie taśmociągi są dłuższe, a przede wszystkim pozwalają prześwietlać bagaże pod ręczną kontrolą bez konieczności wyjmowania z nich elektroniki czy kosmetyków. Inne z zainstalowanych urządzeń umożliwią z kolei sprawdzanie bu-

tów pasażerów bez potrzeby ich zdejmowania. Wszystko to powinno przyspieszyć cały proces kontroli.

Z drobniejszych zmian na Ławicy warto odnotować też, że wprowadzono nowe, bardziej czytelne tablice informujące na lotnisku o aktualnych przylotach i odlotach.

Wartość inwestycji prowadzonej przez port lotniczy to ponad 70 mln zł, z czego niemal 30 mln zł stanowi unijne dofinansowanie.

ABO

Konkurs dla absolwentów

Napisałeś ciekawą pracę dyplomową o turystyce w Wielkopolsce? Zgłoś się i wygraj atrakcyjne nagrody.

Regionalny samorząd ogłosił kolejną edycję konkursu o nagrodę marszałka województwa na najlepszą pracę dyplomową (magisterską lub licencjacką) z zakresu turystyki. Mogą wziąć w nim udział autorzy prac napisanych w języku polskim i obronionych w latach 2023-2025 na wszystkich uczelniach w kraju.

Temat, oceniony przynajmniej na „czwórkę plus” w przypadku licencjatów lub na „czwórkę” w przypadku magistrów, musi jednak dotyczyć Wielkopolski. Na zwycięzców czekają atrakcyjne nagrody finansowe.

Prace można zgłaszać do 31 lipca na adres: Departament Sportu i Turystyki, Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego, al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań.

Więcej informacji można znaleźć na stronie www.umww.pl.

RAK

Nagroda dla młodych

Rozstrzygnięto tegoroczną edycję międzynarodowego konkursu Nagroda Młodzieżowa.

Przedsięwzięcie od lat organizowane jest przez cztery partnerskie regiony (u nas koordynuje je Departament Edukacji UMWW), a skierowane do osób w wieku 12-21 lat, mieszkających we włoskiej Emilii-Romanii, w niemieckiej Hesji, we francuskiej Nowej Akwitanii, w Wielkopolsce. Tegoroczna edycja odbywała się pod hasłem: „Jakie znaczenie ma sport?”

14 marca wyłoniono zwycięzców w każdym z wymienionych regionów. Kto wygrał w Wielkopolsce?

Pierwsze miejsce za film z tytułowany „Dziewczyna w czerwonym berecie” zajął zespół uczniów ze Szkoły Podstawowej nr 2 im. Królowej Jadwigi w Pleszewie. Drugie miejsce przypadło twórcom filmu „Sportwoche” – uczniom Zespołu Szkół Ponadpodstawowych nr 3 im. Jana Pawła II w Krotoszynie. Podium uzupełniły uczennice z Zespołu Szkół Gastronomicznych w Pile, które przygotowały film „Sport oznacza dla mnie...”

Zwycięzcy zdobyli nagrody finansowe, pojadą też do heckiego Wiesbaden, gdzie 12 maja spotkają się z laureatami z pozostałych krajów na podsumowaniu konkursu. ABO

Smacznie przed świętami

Samorząd województwa był organizatorem konkursów, które pozwoliły przypomnieć regionalne wielkanocne tradycje i smaki.

Zarówno w Pile, jak i w Chrzanie nie zabrakło smakowitych propozycji na wielkanocny stół.

Okres przedświąteczny to najlepszy moment, by promować regionalne tradycje i przekazywane z pokolenia na pokolenie przepisy na pyszne potrawy. Pomagają w tym organizowane przez samorząd województwa konkursy. Finały dwóch takich wydarzeń odbyły się na przełomie marca i kwietnia.

– Realizując tego typu inicjatywy, dajemy okazję do prezentacji lokalnego folkloru, unikatowych pomysłów oraz wyjątkowych i nie-

powtarzalnych potraw, strojów i dekoracji. Konkursy są także inspiracją dla młodych pokoleń do czerpania z dziedzictwa przodków i aktywnego udziału w życiu lokalnych organizacji i społeczności – ocenia wicemarszałek Krzysztof Grabowski. – Odpowiedź i kreatywność uczestników tych wydarzeń potwierdza także potrzebę wsparcia rozwoju kół gospodyń wiejskich.

22 marca w Pile zgromadziło się prawie 130 KGW z Wielkopolski, które ry-

walizowały w drugiej edycji „Konkursu z jajem na potrawę i palmę wielkanocną”. Najlepszą palmę przygotowało KGW z Kuźnicy Trzcinińskiej z powiatu kępińskiego. W kategorii potraw słodkich zwyciężyło „Jajko niespodzianka” autorstwa KGW z Pobórki Wielkiej z powiatu pilskiego. Za najlepsze wytrawne danie uznano „Gęś z jajem faszerowanym z jabłkami” KGW Kownatki w Kownatach z powiatu konińskiego.

Również ponad 100 KGW pojawiło się 5 kwietnia

w Chrzanie w gminie Żerków. Ta miejscowość po raz kolejny była areną finałowej rywalizacji konkursu „Tarcie chrzanu w Chrzanie – wielkopolskie tradycje wielkanocne”. W konkursie tarcia na czas zwyciężyło KGW z Kuźnicy Trzcinińskiej z powiatu kępińskiego, w czasie trzech minut „przerabiając” aż 2,3 kg warzywa. Z kolei za najlepszą potrawę kapituła konkursowa uznała „Chrzanową euforię”, propozycję KGW Kolonia Obory z powiatu pleszewskiego. ABO

W dialogu

Podczas posiedzenia Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w Poznaniu dyskutowano m.in. o cudzoziemcach i aktualnej sytuacji w Poczcie Polskiej.

Spotkanie w Urzędzie Marszałkowskim poprowadził 25 marca przewodniczący rady Zbyszko Pawlak, wiceprezes zarządu Business Center Club.

Omówiono przede wszystkim problematykę działań mających usprawnić proces wydawania karty pobytu oraz udzielenia zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej dla obywateli Ukrainy. Temat zreferowali członkowie prezydium WRDS w Poznaniu (reprezentujący jednocześnie polskich pracodawców i przedsiębiorców) Jakub Michałowski oraz Swietłana Walczak. Głos w dyskusji zabrali również goście z poznańskich instytucji: Urzędu Wojewódzkiego, Izby Administracji Skarbowej, a także z Okręgowego Inspektoratu Pracy.

Kolejnym tematem obrad była aktualna sytuacja Poczty Polskiej, którą przedstawił Marcin Gallo, przewodniczący NSZZ „Solidarność” w tej spółce. Omówiono też projekt stanowiska Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w Poznaniu w sprawie transformacji Poczty Polskiej. RAK

W URZĘDZIE O KOSMOSIE

„Dzień przemysłu kosmicznego w Wielkopolsce” – to tytuł wydarzenia, które 4 kwietnia zorganizowały wspólnie w UMWW samorząd województwa i Polska Agencja Kosmiczna. Spotkanie było okazją do przedstawienia potencjału polskich firm, ośrodków badawczych oraz instytucji działających w sektorze kosmicznym. Szczególny nacisk położono na innowacyjne rozwiązania dla tej branży z Wielkopolski, które zaprezentowały przedsiębiorstwa i instytucje naukowe z regionu (m.in. Politechnika Poznańska, UAM, Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe). W panelu z udziałem ekspertów dyskutowano z kolei o polskich możliwościach rozwoju sztucznej inteligencji, robotyki oraz przyszłych technologii kosmicznych. – Chcemy promować nasze osiągnięcia naukowe, potencjał wielkopolskich firm działających w tym sektorze, polski przemysł – podkreślił, witając gości, Jacek Bogusławski z zarządu województwa, który w kuluarach oglądał m.in. raketę skonstruowaną przez studentów z PP. RAK

Wyróżnienie dla teatru

Polski Teatr Tańca zdobył brązowy medal za publikację „Żywy zapis / Live captured” w prestiżowym międzynarodowym konkursie Best Book Design from all over the World.

Celem organizowanego od 1963 roku w Lipsku konkursu jest promowanie najwyższej jakości w projektowaniu książek na arenie międzynarodowej. Ma on przypominać, że książka to nie tylko treść, ale również forma, która może być dziełem sztuki.

„Żywy zapis / Live captured” stworzono z okazji 50. jubileuszowego sezonu w PTT. W wyjątkowy sposób uchwycono tam historię teatru, opowiadając ją przez pryzmat osobistych wspomnień uczestników wydarzeń, a wszystko ilustruje aż 3600 zdjęć. ABO

Kolej po sąsiedzku

W marcu dyskutowano o starcie kolei aglomeracyjnej w subregionie kalisko-ostrowskim i o współpracy dotyczącej przewozów z województwem kujawsko-pomorskim.

Od rozkładu jazdy 2025/2026 uruchomione będą dodatkowe pociągi w ramach Kalisko-Ostrowskiej Kolei Aglomeracyjnej. 10 marca w Ostrowie Wlkp. odbyło się spotkanie wicemarszałka Wojciecha Jankowiaka z przedstawicielami gmin i powiatów położonych wzdłuż odcinków linii kolejowych z Ostrowa Wlkp. do Kalisza, Kępna, Międzybórz Sycowskiego i Krotoszyna.

Samorządowcy poparli inicjatywę powstania i rozwoju kolei aglomeracyjnej, dostrzegając realną szansę na poprawę sytuacji transportowej w południowej Wielkopolsce i przeciwdziałanie wykluczeniu komunikacyjnemu. Mieszkańcy chętnie wybiorą ekologiczną, szybką i komfortową podróż pociągiem, ale konieczne jest zwiększenie siatki połączeń z i do Ostrowa Wlkp. oraz Kalisza.

W Ostrowie Wlkp. o kolei dyskutowano 10 marca.

– Rozwiązanie, które wzorumy na działającej od lat Poznańskiej Kolei Metropolitalnej, może dobrze funkcjonować nie tylko na terenie aglomeracji kalisko-ostrowskiej, ale również poza jej granicami. Stąd rozmowy dotyczące partycypacji w projekcie, których uczestnikami są też partnerzy spoza Stowarzyszenia Aglomeracja Kalisko-Ostrowska – mówił wicemarszałek.

Ponadto 19 marca Wojciech Jankowiak rozmawiał w UMWW o wspólnych działaniach na rzecz rozwoju infrastruktury kolejowej i prze-

wozów pasażerskich z Anetą Jędrzejewską, wicemarszałkiem województwa kujawsko-pomorskiego.

– Oba naszym samorządom zależy między innymi na pełnej modernizacji i elektryfikacji linii kolejowej nr 356 z Poznania przez Wągrowiec i Kcynię do Bydgoszczy. W Wielkopolsce prace w zakresie planowania i realizacji tej inwestycji są zaawansowane, jednak chcemy, żeby linia ta była zelektryfikowana i w pełni funkcjonalna także po stronie naszych sąsiadów – stwierdził wicemarszałek. RAK

SEJMIKOWE PYTANIA

PRZEDSTAWIAMY TEMATY, KTÓRE RADNI PORUSZALI W INTERPELACJACH I ZAPYTANIACH PODCZAS XI SESJI SEJMIKU ORAZ W OKRESIE MIĘDZYSESYJNYM.

Adam Bogrycewicz (PiS) zgłosił interpelację dotyczącą wsparcia OSP i młodzieżowych drużyn pożarniczych oraz zapytania w sprawach: zaangażowania Biura Współpracy Międzynarodowej UMWW w polską prezydencję, likwidacji wydziału języka polskiego w Bretanii, wyłaniania beneficjentów wsparcia na konserwację zabytków. Ponadto złożył pisemne zapytania o przekazanie oferty pobytu w zamku w Rokosowie na licytację WOŚP oraz o kontrole RIO i NIK w UMWW, a także interpelację odnośnie do sprzeciwu wobec powstania Parku Krajobrazowego Dolina Noteci.

Marek Sowa (PiS) po raz kolejny interpelował w sprawie przywrócenia funkcjonowania oddziału neurologicznego leszczyńskiego szpitala oraz o podjęcie interwencji w sprawie niedziałających schodów ruchomych na dworcu kolejowym Poznań Główny.

Grzegorz Fiałkowski (PiS) wystosował interpelację w sprawie oznakowania (usunięcia znaku „stop”) na strzeżonym przejeździe kolejowym w ramach drogi wojewódzkiej nr 270 w Kole.

Tomasz Ławniczak (PiS) przekazał interpelację związaną z planowaną rozbudową drogi wojewódzkiej nr 482 w Kępnie oraz zapytanie o odpowiedź na pismo rektora Uniwersytetu Kaliskiego w sprawie przekształcenia tamtejszego szpitala wojewódzkiego w kliniczny.

Filip Żelazny (PiS) w swoich interpelacjach poruszył kwestie podjęcia przez samorząd województwa działań popularyzatorskich związanych ze zbliżającą się beatyfikacją ks. Stanisława Streicha oraz problemów związanych się z niebezpieczną hałdą odpadów w Przysiece Polskiej.

Piotr Trybek (PiS) wniósł o przedstawienie podstaw i okoliczności podjęcia decyzji o stworzeniu w Ostrowie Wielkopolskim kolejnego w województwie Centrum Integracji Cudzoziemców.

Anna Majda (PSL) zwróciła się do przewodniczącej sejmiku z prośbą o złożenie wniosku dotyczącego nadania odznaki honorowej „Za zasługi dla województwa wielkopolskiego” poznańskiej tenisistce Magdalenie Linette, wskazując na jej wkład w promowanie naszego regionu poprzez odnoszone przez nią sukcesy sportowe na arenie międzynarodowej.

Łukasz Grabowski (PiS) złożył w okresie międzysesyjnym zapytania dotyczące kampanii prezydenckiej Rafała Trzaskowskiego. Pytał o ewentualne zaangażowanie w nią członków zarządu województwa oraz o otrzymane przez sejmikowych radnych przesyłki z materiałami wyborczymi. ABO

Uczcili pierwszych królów

Sejmik o jubileuszu 1000-lecia koronacji Bolesława Chrobrego i Mieszka II.

Sejmik Województwa Wielkopolskiego dumny z historycznego dziedzictwa i wdzięczny wobec poprzednich pokoleń czci tysięczną rocznicę koronacji Bolesława Chrobrego i Mieszka II na pierwszych królów Polski. Począwszy od chrztu Mieszka I i jego dworu w 966 roku, powstało rozległe, silne i suwerenne państwo. Akt koronacji był tego procesu wymownym zwieńczeniem, gdyż potwierdził, że Polska nie tylko jest częścią *Christianitas*, ale należy do najważniejszych podmiotów tej europejskiej wspólnoty – czytamy w dokumencie, który sejmik przyjął 31 marca.

Wcześniej, podczas marcowej sesji, o przygotowaniach do koronacji królewskiej, jej przebiegu i konsekwencjach opowiedział radnym dr hab. Rafał Witkowski z UAM w Poznaniu.

– Koronacja była istotnym elementem w procesie tworzenia państwa, trwającym kilkadziesiąt lat. Jeśli przyjmiemy symbolicznie, że ten proces rozpoczął się w połowie X wieku, to doprowadzenie do koronacji zajęło nam około 75-80 lat – mówił Rafał Witkowski. – Pamiętajmy, że państwo Polan odbiegało wówczas, jeśli chodzi o standard funkcjonowania (ekonomiczny, polityczny, gospodarczy) od państw Europy Zachodniej. Trudno było w krótkim czasie zbudować

O kulisach koronacji królewskiej opowiedział radnym dr hab. Rafał Witkowski z UAM w Poznaniu.

wać potęgę i nadrobić zaległości cywilizacyjne.

Co jeszcze spowodowało, że przygotowania do koronacji trwały tak długo?

– Nie sposób było zorganizować takiego wydarzenia w małym kościele w skromnym grodzie. Potrzebna była bazylika lub katedra, której budowa trwała kilkadziesiąt lat. Kolejnym z powodów, dla których koronacja odbyła się tak późno od czasu wprowadzenia na ziemiach Polan chrześcijaństwa, były nieustanne wojny, toczono

ne przez dwie-trzy dekady przez Mieszka I oraz Bolesława Chrobrego – opowiadał wykładowca.

Rafał Witkowski zaznaczył, że wiedzę na temat ówczesnych wydarzeń czerpiemy w oparciu o bardzo fragmentaryczne i skąpe źródła historyczne. Badacze stawiają hipotezy, interpretują historię, tworzą rekonstrukcje na podstawie zaledwie kilku łacińskich słów. Na przykład proces wprowadzenia chrześcijaństwa do państwa określono tylko jako „Mieszko książę

ochrzcił się”. Brakuje też opisu samej koronacji królewskiej.

– Koronacja jako wydarzenie polityczne jest bez wątpienia związana z kulturą chrześcijańską. Niemniej wprowadzenie nowej religii wiązało się też z innymi nowościami: modelem władzy, porządkiem prawnym, wzorcami w architekturze i w muzyce – wymieniał historyk, ostrzegając: – Z koronacją jest jak z demokracją. Jest, ale nie rozwiązuje wszystkich problemów (państwo rozpadło się na dzielnice) i trzeba o nią dbać. RAK

Kolejne fundusze dla samorządów

Sejmik podjął kilkanaście uchwał, decydując o przekazaniu samorządom lokalnym kilkudziesięciu milionów złotych.

Najwięcej, ponad 21 mln zł z budżetu województwa, wesprze ochronę, rekultywację i poprawę jakości gruntów rolnych. To oznacza, że 151 gmin otrzyma 19,5 mln zł na budowę lub przebudowę dróg dojazdowych do pól, a 1,1 mln zł pomocy na zakup sadzonek drzew miododajnych trafi do 69 lokalnych samorządów. Ponadto kilka powiatów kupi sprzęt do pomiarów geodezyjnych, a trzy gminy zainwestują w przepusty i zbiorniki małej retencji.

31 marca radni zadecydowali też o wsparciu organizacji Ogólnopolskiej Olimpiady Młodzieży w Sportach Letnich 2025. Niemal 2,6 mln zł województwo przekaże siedmiu gminom, które budują lub remontują obiekty sportowe na potrzeby OOM.

Z kolei w ramach programu „Szatnia na Medal” 2,1 mln zł przyznano 22 samorządom inwestującym w remont lub zakup nowych pomieszczeń szatniowo-sanitarnych przy boiskach.

Aż cztery sejmikowe uchwały dotyczą zadań z zakresu turystyki. 10 samorządów otrzyma 700 tys. zł na budowę nowej infrastruktury, trzy gminy pozyskały 76 tys. zł na jej remont, 300 tys. zł trafi do gminy Komorniki koordynującej odbudowę mostków na Nadwarciańskim Szlaku Rowowym, a 30 tys. zł do gminy Pyzdry organizującej otwarcie sezonu wodnego na Wielkiej Pętli Wielkopolski.

Ponadto sejmik przyznał 2 mln zł miastu Poznań na budowę hali sportowej przy Zespole Szkół nr 8 (która ma służyć zwłaszcza sportowcom z akademii judo), potwierdzając tym samym swoje ubiegłoroczne zobowiązanie o wsparciu na ten cel.

Na co jeszcze wydane zostaną pieniądze z budżetu województwa w 2025 roku?

Decyzją radnych niemal 500 tys. zł przeznaczono na realizację programu „Kultura w drodze”. Z tych niewielkich, ale ważnych grantów skorzysta aż 41 wielkopolskich samorządów. Z kolei gmina Jarocin otrzyma 80 tys. zł na organizację „Wielkopolskich Rytmów Młodych” – konkursu dla debiutujących wykonawców w ramach „Jarocin Festiwal 2025”.

Oprócz tego gminy Rogoźno i Mieleszyn pozyskały dofinansowanie (odpowiednio 56 tys. zł i 13 tys. zł) na zadania z zakresu bezpieczeństwa publicznego. Nowa łódź ratownicza wraz silnikiem i przyczepą ułatwi ratownikom WOPR z Rogoźna patrolowanie okolicznych jezior, a gmina Mieleszyn kupi sarnie lodowe z wyposażeniem oraz dwie echosondy dla ratowników wodnych.

Na koniec radni zadecydowali, komu i na co przyznać w Wielkopolsce środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

To 41,2 mln zł w 2025 r. Te pieniądze będą wydane na: prace budowlane przystosowujące obiekty do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (2,2 mln zł), dofinansowanie utworzenia oraz bieżącej działalności dla dziesięciu wielkopolskich zakładów aktywności zawodowej (32 mln zł) i na wsparcie dla organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych (7 mln zł).

Podczas sesji sejmik podjął też uchwały o przekazaniu konkretnych dotacji dla wielkopolskich samorządów prowadzących zakłady aktywności zawodowej. To wsparcie trafi do powiatu ostrzeszowskiego oraz gmin Borek Wielkopolski, Lisków, Mieścisko i Żerków. Łączna kwota tych dotacji to ponad 880 tys. zł. RAK

Pod patronatem

W marcu odbyła się kolejna sesja Młodzieżowego Sejmiku Województwa Wielkopolskiego.

Na swojej już VII sesji spotkali się 20 marca w siedzibie UMWW w Poznaniu członkowie Młodzieżowego Sejmiku Województwa Wielkopolskiego. Wśród omówionych i podjętych tego dnia uchwał znalazły się m.in. dwie, które dotyczyły zmian w dokumentach określających zasady pracy młodych radnych. Najpierw sejmik przyjął korekty w swoim regulaminie, a następnie uchwalił inny regulamin – dotyczący zasad przyznawania patronatu honorowego młodzieżowego sejmiku.

Jak czytamy w tym dokumencie, o uzyskanie takiego wyróżnienia będą mogli ubiegać się organizatorzy wydarzeń spełniających łącznie kilka kryteriów. Chodzi o przedsięwzięcia edukacyjne, kulturalne, sportowe, ekologiczne, społeczne, obejmujące swoim zasięgiem teren naszego województwa, skierowane do młodzieży lub angażujące ją w ich organizację. Jak zaznaczono, nie mogą mieć one charakteru komercyjnego ani politycznego. Wydarzenia te powinny promować „wartości obywatelskie, prospołeczne i demokratyczne”, natomiast dyskwalifikujące jest występowanie „nieakceptowalnych postaw i zachowań” (na przykład rasistowskich, ksenofobicznych, dyskryminujących).

Wniosek o przyznanie patronatu MSWW należy składać elektronicznie na specjalnym formularzu z przynajmniej 60-dniowym wyprze-

Zaświadczenie o wyborze na radną wręczyli Adrianna Kielbińska dyrektor Kancelarii Sejmiku UMWW Małgorzata Ziarnek i zastępca dyrektora Marcin Smolnicki.

żeniem. Opiniować takie aplikacje będzie Komisja Regulaminowa MSWW, a ostateczną decyzję o przyznaniu patronatu każdorazowo ma podejmować cały młodzieżowy sejmik.

Radni podjęli również dwie uchwały dotyczące włączenia się MSWW w inicjatywy dotyczące młodych osób. Postanowili nawiązać formalną współpracę z Fundacją Rozwoju Zainteresowań w zakresie wspólnych przedsięwzięć w ramach Kampanii Bezpieczeństwa dla Miłośników Kolei. Wsparli też realizację ogólnopolskiego programu Komendy Głównej Policji „Przyszłość a Ty”, wyznaczając jednocześnie na lidera wojewódzkiego tej akcji radnego Igora Bistulę.

Podczas marcowej sesji objęła nowa radna – reprezentująca okręg wyborczy

nr 2 (a więc pilski) Adrianna Kielbińska. W trakcie posiedzenia złożyła stosowne słubowanie oraz odebrała – z rąk dyrektora Kancelarii Sejmiku UMWW Małgorzaty Ziarnek i zastępcy dyrektora Marcina Smolnickiego – zaświadczenie o wyborze na radną.

Młodzieżowy sejmik skorygował składy osobowe swoich komisji oraz podjął uchwałę o rozwiązaniu Komisji Aktywizacji Młodzieży MSWW.

Jak zwykle też obrady były okazją do przedstawienia przez przewodniczących poszczególnych komisji sprawozdań z ich prac pomiędzy sesjami. Z kolei radni, którzy reprezentowali MSWW na wydarzeniach na forum ogólnopolskim i międzynarodowym, opowiedzieli pozostałym koleżankom i kolegom o swoich wrażeniach z tych spotkań. ABO

CO DALEJ ZE SZPITALEM W LESZNIE?

Sytuacja Wojewódzkiego Szpitala Wielospecjalistycznego im. dr. Jana Jonstona w Lesznie od kilku miesięcy budzi szczególne zainteresowanie radnych, zwłaszcza w kontekście zawieszenia (w związku z brakami personelu) działalności tamtejszego oddziału neurologicznego. Dlatego swoje marcowe posiedzenie sejmikowa Komisja Zdrowia i Bezpieczeństwa Publicznego postanowiła odbyć w leszczyńskiej placówce. Była to okazja do zapoznania się radnych z działalnością i warunkami pracy lecznicy oraz przedstawienia im przez nową dyrektorkę Annę Jackowską podejmowanych działań i planów modernizacji szpitala. ABO

ZARZĄD ODPOWIADA

PRZEDSTAWIAMY WYCIĄG Z ODPOWIEDZI UDZIELONYCH NA WCZEŚNIEJSZE INTERPELACJE I ZAPYTANIA RADNYCH.

Wicemarszałek Wojciech Jankowiak

– przekazał Łukaszowi Grabowskiemu, że w Regionalnym Planie Transportowym dla Województwa Wielkopolskiego w perspektywie do 2030 r. jest przedsięwzięcie pn. „Droga nr 432 m. Zaniemyśl – budowa obwodnicy” o wartości 65 mln zł. Przed rozpoczęciem procesu inwestycyjnego gmina Zaniemyśl powinna opracować dokumenty planistyczne, w których zostaną zabezpieczone tereny niezbędne do przeprowadzenia obwodnicy wraz z drogami obsługującymi przyległe nieruchomości. Ponadto konieczne jest przedstawienie koncepcji projektowej wraz z decyzją środowiskową.

– odpowiadając na interpelację Andrzeja Picheta, poinformował o uwarunkowaniach wpływających na możliwości wprowadzenia w kolejnych rozkładach jazdy korekt (lub ich brak) w kursowaniu pociągów w południowej części województwa, o które wnioskował radny. Ponadto wskazał, że wakacyjna oferta połączeń Kolei Wielkopolskich dotyczy przewozów w ramach otwartego dostępu wydanego na podstawie decyzji prezesa Urzędu Transportu Kolejowego. Przypomniał również, że organizatorem pociągów uruchamianych przez PKP Intercity jest minister infrastruktury.

– poinformował Małgorzatę Nowak, że głównym zadaniem województwa jako organizatora przewozów jest zapewnienie jak najlepszej oferty regionalnej, w tym codziennych dojazdów do i z pracy i szkoły. W pierwszej kolejności należy więc sprostać oczekiwaniom podróży w tym zakresie. Planując ofertę tyżypowo pod skomunikowania z pociągami dalekobieżnymi, nie udało się zapewnić tych podstawowych założeń. Wskazał ponadto, że od rozkładu jazdy 2025/2026 planowane jest rozszerzenie oferty na trasie Krotoszyn – Poznań o dwa dodatkowe bezpośrednie połączenia.

– przekazał Markowi Sowie, że oferta przewozowa na linii Leszno – Ostrów Wlkp. w rozkładzie jazdy 2024/2025 nie przewiduje wydłużenia pozostałych połączeń do stacji Kalisz. Od rozkładu jazdy 2025/2026 zaplanowane jest uruchomienie połączeń w ramach aglomeracji kalisko-ostrowskiej, co spowoduje wzrost liczby pociągów pomiędzy Ostrowem a Kaliszem i skomunikowanie z pociągami Leszno – Ostrów.

– odpisał Wojciechowi Firlejowi, że sytuacja związana z opóźnieniami oraz odwołanymi pociągami realizowanymi przez POLREGIO na linii Leszno – Głogów jest powszechnie znana. Operator w związku z jakością realizowanych przewozów został już obciążony licznymi karami umownymi. Obecnie toczą się rozmowy pomiędzy organizatorami przewozów. Jeżeli województwo lubuskie podejmie decyzję dotyczącą możliwości podpisania aneksu do zawartego pomiędzy organizatorami porozumienia i jako organizator przewozów na tej linii zostanie wskazane województwo wielkopolskie, zmiana przewoźnika będzie możliwa od rozkładu jazdy 2025/2026.

Członkini zarządu województwa

Katarzyna Kretkowska

– odpowiedziała Michałowi Zielińskiemu w sprawie wykonania umów podległych samorządowi województwa podmiotów leczniczych z NFZ za 2024 r. Przedstawiła dane dotyczące stanu na 28 lutego 2025 r., tj. uwzględniające sporządzone aneksy i ugody z płatnikiem, z ujęciem wszystkich rodzajów i zakresów świadczeń, a także z podziałem na świadczenia limitowane i Nielimitowane. Do-

datkowo przekazała podsumowanie sytuacji każdego podmiotu, tj. szacowanego wyniku finansowego za 2024 rok, uwzględniającego powyższe aneksy i ugody, a wynikającego z niezamkniętych jeszcze ksiąg rachunkowych.

– odniosła się do interpelacji Filipa Żelaznego. Poinformowała o osobie pełniącej funkcję zastępcy dyrektora ds. medycznych w Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Poznaniu oraz o uczestnictwie dyrektora stacji Roberta Judka w spotkaniu, które odbyło się w Ministerstwie Zdrowia 29 stycznia 2025 roku. Przekazała, że w 2024 roku przygotowano koncepcję i projekt adaptacji budynku przy ul. Niegolewskich 29 w Poznaniu na potrzeby uruchomienia Interwencyjnego Ośrodka Preadopcyjnego. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu dysponuje nieruchomością od października 2024 roku. Obecnie procedowany jest wniosek w zakresie decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. Po jego uzyskaniu zostanie złożony wniosek o pozwolenie na budowę. Termin rozpoczęcia prac zależy od terminów uzyskania powyższej dokumentacji. Szacowany koszt inwestycji wynosi ponad 5 mln zł i nie obejmuje bieżących kosztów utrzymania budynku.

– odpisała Markowi Sowie, że czasowe zaprzestanie działalności oddziału neurologicznego szpitala w Lesznie od 1 lipca 2024 roku nastąpiło na podstawie decyzji wydanej przez wojewodę wielkopolskiego. Następnie, zgodnie z wnioskiem złożonym przez ówczesnego dyrektora szpitala 20 grudnia 2024 r., wojewoda wielkopolski wyraził zgodę na czasowe zawieszenie działalności oddziału w okresie od 2 stycznia 2025 r. do 31 marca 2025 r.

– przedstawiła Joannie Szczechowskiej i Łukaszowi Grabowskiemu informacje o centrach integracji cudzoziemców (CIC) w Wielkopolsce. Skonkretyzowała kwoty, które staną przeznaczone na ten cel w ramach realizowanych projektów ze środków unijnych i jako wkład własny województwa. Samorządy gminne i powiatowe nie ponoszą wydatków związanych z funkcjonowaniem CIC-ów. Poinformowała, że w ramach projektu „Integracja i kompleksowe wsparcie obywateli państw trzecich na terenie Wielkopolski” we wrześniu 2025 roku planowane jest uruchomienie Centrum Integracji Cudzoziemców w Ostrowie Wielkopolskim. Odnosząc się do kwestii wsparcia przez CIC osób z doświadczeniem migracyjnym spoza europejskiego obszaru kulturowego, w szczególności pochodzących z Bliskiego Wschodu czy Afryki, podkreśliła, że podejmowane działania są zgodne z zapisami polityki migracyjnej na lata 2025-2030, która zakłada, że „cudzoziemcy dostosowują się do norm i zasad społecznych obowiązujących i akceptowalnych w społeczeństwie polskim (...)”.

Członek zarządu województwa

Jacek Bogusławski

– poinformował Adama Bogrycewicza o założeniach systemu stypendiów i nagród sportowych samorządu województwa. Wskazał na strukturalno-organizacyjne problemy sportów nieolimpijskich rzutujące na brak możliwości obiektywnej oceny poziomu sportowego, co wynika m.in. z delegacji ustawowej. Przytoczył inne formy wsparcia i upowszechniania działalności sportowej realizowane przez samorząd województwa. Poinformował, że nie są planowane obecnie zmiany systemu stypendiów i nagród sportowych w zakresie rozszerzenia katalogu o sporty nieolimpijskie. ABO

Porozmawiajmy o naszej wsi

W dniach 8–10 maja na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich odbędzie się, współorganizowany przez samorząd województwa, Europejski Kongres Odnowy i Rozwoju Wsi.

FOT. Z PIOTR BATAJCZAK

Wielkopolscy rolnicy mimo różnych trudności od wielu lat bardzo dobrze sobie radzą na rynku całej Unii Europejskiej.

Poznański kongres jest jednym z wydarzeń organizowanych w ramach przypadającej w pierwszym półroczu 2025 r. polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej. Celem majowego przedsięwzięcia jest prezentacja idei, kluczowych wartości, innowacyjnych rozwiązań, najlepszych praktyk, a także podmiotów o wyróżniającym się dorobku w działaniu na rzecz wsi i obszarów wiejskich.

O jakości życia

W Polsce i w Europie nie brakuje obecnie wyzwań dla rolnictwa. Wśród problemów, o których mówi się najczęściej w Wielkopolsce, są m.in. postępujące stepowanie terenu, wysychanie jezior, afrykański pomór świń czy kwestia marnotrawstwa żywności.

Przedstawiciele branży rolnej zwracają ponadto uwagę na inne kwestie, np. coraz wyższe koszty produkcji oraz niski poziom cen w skupie, powodujący okresową nieopłacalność gospodarowania, stale zmniejszające się pogłowie świń, nieprzewidywalny rynek, rygorystyczne przepisy weterynaryjne, bariery inwestycyjne czy też sprawę tzw. tuczu nakładczego.

Obawy polskich i unijnych rolników dotyczą też ewentualnego zawarcia przez UE umowy Mercosur z krajami Ameryki Południowej oraz liberalizacji handlu z Ukrainą.

Ekspertki będą z pewnością rozmawiali o tych sprawach także podczas europejskiego kongresu w Poznaniu, choć organizatorzy wydarzenia zaplanowali nieco inne rozłożenie akcentów w trakcie debat.

– To nie będzie kongres rolny, tylko wydarzenie poświęcone sprawom odnowy

wsi – zapewniał dziennikarzy 20 marca podczas konferencji prasowej w UMWW wicemarszałek Krzysztof Grabowski.

– Nie będziemy zbyt wiele dyskutowali o produkcji rolnej, ale raczej o jakości życia na obszarach wiejskich – zauważył marszałek Marek Woźniak.

– Marzy mi się połączenie tradycyjnej roli wsi z nowoczesnością – dodał minister rolnictwa i rozwoju wsi Czesław Siekierski.

Mamy osiągnięcia

– To zaszczytna rola być partnerem ministerstwa w jednej z ważniejszych imprez, które wiążą się z polską prezydencją w Radzie Unii Europejskiej. Pamięamy naszą pierwszą prezydencję w 2011 r., kiedy na poznańskich targach zorganizowano wiele wydarzeń. Teraz w stolicy Wielkopolski odbędzie się trzydniowy Europejski Kongres Odnowy i Rozwoju Wsi – stwierdził marszałek.

Szacuje się, że weźmie w nim udział około 1500

uczestników każdego dnia. Planowana jest obecność przedstawicieli ministerstw odpowiedzialnych za rozwój obszarów wiejskich w UE, instytucji działających na rzecz rozwoju wsi oraz samorządów lokalnych i organizacji pozarządowych. Nie zabraknie też reprezentantów środowisk naukowych oraz liderów społeczności wiejskich, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet i młodzieży.

– Chcemy zaprezentować na MTP to, co ważne w Wielkopolsce, w Polsce i w Europie w zakresie rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich. Mamy swoje dokonania i indywidualny program wielkopolskiej odnowy wsi, realizowany konsekwentnie od wielu lat przy wykorzystaniu funduszy europejskich – podkreślił Marek Woźniak. – Dlatego lokalizację wydarzenia odbieramy jako potwierdzenie, że Wielkopolska jest ważnym regionem rolniczym i ma swoje osiągnięcia w zakresie rozwoju obszarów wiejskich.

– Jako region zrobiliśmy w ostatnich kilkunastu latach

FOT. MAGDALENA BANACH

Dzięki zmianom z ostatnich lat (zdjęcie nagrodzone w konkursie „PROW w obiektywie”) coraz więcej osób chce mieszkać na wsi.

bardzo dużo dla rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich. Wielkopolscy rolnicy mimo wielu trudności bardzo dobrze sobie radzą na rynku całej Unii Europejskiej, często wyprzedzając konkurencję ze „starych” państw członkowskich – dodał wicemarszałek Krzysztof Grabowski.

Zmiany na wielkopolskiej wsi

– Jednym z przyczynków organizacji kongresu w Pozna-

Grabowski. – Odnowa wsi to przede wszystkim integracja mieszkańców, którzy tworzą strategię i oddolnie decydują, co chcą zrobić w swoich miejscowościach. A my im pomagamy. Do tej pory wydaliśmy już ponad 70 mln zł z budżetu województwa, a w tym roku dodatkowo zwiększyliśmy pulę funduszy w programie do 18 mln zł.

Zdaniem wicemarszałka, mamy też duże osiągnięcia, jeśli chodzi o Program Roz-

Trzy dni debat

– Kongres będzie charakteryzowało szerokie podejście do rolnictwa i wsi. Stąd m.in. debaty o wyzwaniach klimatycznych, edukacyjnych, zdrowotnych, prawach młodzieży i kobiet, o budżecie Unii Europejskiej – zapowiadał minister rolnictwa.

Każdy dzień wydarzenia będzie poświęcony innemu obszarowi. 8 maja to Dzień Wielkopolski i Młodzieży. Poruszone zostaną takie tematy, jak: prezentacja regionów partnerskich Wielkopolski, rola samorządów w rozwoju lokalnym, sytuacja kobiet na obszarach wiejskich, produkcja żywności w kontekście tożsamości wsi, fundusze UE, bankowość i wsparcie finansowe, rozwój obszarów wiejskich z perspektywy młodych, potrzeby osób starszych na wsi, sport i zdrowie mieszkańców.

9 maja zaplanowano Dzień Europejski. Politycy, publicyści, naukowcy oraz praktycy z kraju i zagranicy, zaangażowani w przemiany wsi i obszarów wiejskich, będą dyskutowali o potrzebie zmian w unijnych politykach rozwoju w kontekście budowy społeczności lokalnych. Wśród tematów znajdą się m.in.: 20 lat zmian na polskiej wsi, wielofunkcyjność obszarów wiejskich, wizja rozwoju rolnictwa i produkcji żywności w Europie, wizja rozwoju obszarów wiejskich.

10 maja to z kolei Dzień Polski. Panele dyskusyjne obejmą m.in. podsumowanie 20 lat polskiej wsi w UE, ocenę stanu obszarów wiejskich z perspektywy samorządów, Wielkopolską Odnowę Wsi, wyzwania współczesności: przestrzeń, klimat, energię, bezpieczeństwo.

RAK

Wielkopolska jest ważnym regionem rolniczym i ma swoje osiągnięcia w zakresie rozwoju obszarów wiejskich

niu jest program Wielkopolska Odnowa Wsi. Wdrażamy go już od kilkunastu lat, w tym czasie zrealizowaliśmy 2,5 tys. projektów. Do programu należy ponad 2 tysiące sołectw ze 180 wielkopolskich gmin – wyliczał Krzysztof

woju Obszarów Wiejskich, realizowany z funduszy europejskich. Te pieniądze trafiają do każdej części naszego regionu.

O przeobrażeniach na wsi opowiadał też dziennikarzom minister Czesław Siekierski.

– Wielkopolska ma ogromny dorobek, jeśli chodzi o ten obszar istotny dla rozwoju całego regionu. Dzięki zmianom, jakie zaszły w ostatnich latach, coraz więcej osób chce mieszkać na obszarach wiejskich. Dlatego spojrzenie na ich rozwój jest wyjątkowo ważne dla kształtu rozwoju kraju i całej Unii Europejskiej – zaznaczył Czesław Siekierski. – Równocześnie istotne jest zachowanie dorobku, tradycji i kultury wsi. To wielka wartość dla nas wszystkich, tym chcemy się również dzielić z innymi i o tym wszystkim chcemy rozmawiać podczas poznańskiego kongresu.

Kongres zapowiedzieli marszałek Marek Woźniak, minister Czesław Siekierski i wicemarszałek Krzysztof Grabowski.

Jak się rozwijać mimo trudów i wyzwań

Poznaliśmy zwycięzców 24. edycji konkursu Wielkopolski Rolnik Roku.

W organizowanym od 24 lat przez samorząd województwa konkursie Wielkopolski Rolnik Roku już ponad 220 laureatów otrzymało statuetki Siewcy i nagrody finansowe (obecnie jest to 15 tys. zł). W ostatniej edycji o dołączenie do tego grona walczyło 51 gospodarstw z całego regionu. Wyłonionych spośród nich najpierw 22 nominowanych, a następnie 10 laureatów poznaliśmy podczas gali finałowej, która odbyła się 30 marca w Sali Ziemi MTP.

– Warto podkreślić, jak przez te 24 lata zmieniły się wielkopolskie obszary wiejskie. Wdrażane są rozmaite inicjatywy i programy. Modernizowana jest infrastruktura, poprawiają się bezpieczeństwo oraz warunki życia. Wiele milionów złotych trafiło tam w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz ze środków budżetu województwa – mówił podczas gali jej gospodarz wicemarszałek Krzysztof Grabowski. I podkreślał siłę wielkopolskich rolników, w tym uczestników konkursu: – Nominowani i laureaci dowodzą, że mimo wielu wyzwań i trudów obecnie dotykających branżę rolniczą można realizować plany rozwoju i wdrażać nowoczesne technologie.

Laureaci konkursu odebrali statuetki Siewcy i symboliczne czek na scenie Sali Ziemi MTP.

Kryteria wyboru najlepszych przypominał przewodniczący konkursowej kapituły prof. Grzegorz Skrzypczak: – To wysoki poziom produkcji rolniczej, stosowanie nowoczesnych technologii, dobra organizacja pracy i wysoka estetyka gospodarstw. Oprócz oceny merytorycznej kapituła zwraca uwagę na zaangażowanie społeczne gospodarzy i ich rodzin. Ważny

jest także aspekt poszanowania środowiska naturalnego, które jest nieodłącznie związane z rolnictwem. W rezultacie o końcowym wyniku decydują detale.

Te zaś sprawiły, że najlepszymi z najlepszych tym razem okazali się: Michał Jęskowiak (Wijewo, powiat leszczyński), Łukasz Waliński (Ryczywół, powiat obornicki), Beata i Marcin Majnert

(Kruczyn, powiat średzki), Agnieszka i Karol Kasprzak (Moskurnia, powiat kaliski), Weronika i Hubert Grzelka (Gorzyczki, powiat kościański), Krystian Jeżewski (Chlewo, powiat ostrzeszowski), Agnieszka i Leszek Piętka (Błonica, powiat koniński), Jan Jerczyński (Trzebień, powiat kępiński), Grzegorz Sękowski (Biskupice Wielkopolskie, powiat poznański)

oraz Edyta i Piotr Król (Tłocin, powiat kaliski). Pełną listę 22 nominowanych oraz charakterystyki ich gospodarstw można znaleźć na stronie internetowej www.umww.pl.

Oprócz nagród regulaminowych na laureatów czekała też niespodzianka: europoseł Krzysztof Hetman zaprosił ich na wyjazd studyjny do Brukseli.

Gala finałowa zgromadziła prawie 2 tysiące uczestników. Byli wśród nich m.in. przedstawiciele instytucji związanych z rolnictwem, parlamentarzyści, samorządowcy, w tym radni województwa na czele z przewodniczącą sejmiku Tatianą Sokołowską i wicemarszałkiem Wojciechem Jankowiakiem. Zwieńczeniem spotkania był występ zespołu Enej. **ABO**

Modlitwa i nagrody dla sołtysów

Tradycyjnie już Kalisz i Stawiszyn były miejscami, gdzie świętowali Wielkopolanie dbający o rozwój naszych wsi.

Okazją była IX Pielgrzymka Sołtysów do Sanktuarium Świętego Józefa w Kaliszu, która 15 marca zgromadziła ponad 800 przedstawicieli tego środowiska z naszego województwa.

Spotkanie rozpoczęła msza św., którą w kaliskiej świątyni sprawował miejscowy ordynariusz bp Damian Bryl. Następnie uczestnicy uroczystości przenieśli się – podobnie jak w poprzednich latach – do hali widowiskowo-sportowej przy szkole podstawowej w Stawiszynie.

Tam wicemarszałek Krzysztof Grabowski i radny sejmiku Andrzej Pichet wręczyli odznaki honorowe „Za zasługi dla województwa wielkopolskiego” 49 sołtysom, którzy pracą, aktywnością i zaangażowaniem w życie lokalnej społeczności i regionu wspie-

Uroczystości rozpoczęła msza św. w kaliskim sanktuarium.

rają funkcjonowanie swoich miejscowości i jej mieszkańców.

– Społeczeństwo dostrzega, jak istotna jest współpraca w dążeniu do zmian, które mogą zostać zrealizowane w poszczególnych miejscowościach. Sołtysi są ważną częścią tych działań, dlatego należy podkreślić ich znaczenie i pracę – mówił w Stawiszynie Krzysztof Grabowski.

– Warto podkreślić także znaczenie funduszu sołeckiego, który stanowi bazę do inwestycji i realizacji projektów. Dlatego najlepsze z nich zostały dziś nagrodzone.

Wicemarszałek nawiązał w ten sposób do corocznego konkursu „Fundusz Sołecki – najlepsza inicjatywa”, którego etap wojewódzki podsumowano właśnie w Stawiszynie. Zwyciężyło w nim sołe-

ctwo Książenice z gminy Grabów nad Prosną, w powiecie ostrzeszowskim, z projektem „Strefa wspólnego relaksu w Książenicach”. Zdobyło nagrodę w wysokości 7 tys. zł i awansowało do etapu krajowego konkursu. Podium uzupełniły sołectwa Wojnowko (gmina Murowana Goślina, powiat poznański) i Gronówko (gmina Lipno, powiat leszczyński). **ABO**

Rada z ministrem

Gościem kolejnego posiedzenia Wielkopolskiej Rady Rolniczej był minister rolnictwa.

Rada jest organem doradczym zarządu województwa, podejmującym zagadnienia związane z produkcją rolną i rozwojem obszarów wiejskich. W jej kolejnym posiedzeniu, które odbyło się 20 marca w Urzędzie Marszałkowskim w Poznaniu, uczestniczył minister Czesław Siekierski.

Szef resortu omówił zagadnienia związane budżetem UE, problemami z gospodarką wodną na terenach rolniczych oraz sytuacją sektora rolnego w kraju. Rozmawiano m.in. o umowie Mercosur, aplikacji suszowej i proble-

mach z szacowaniem szkód, dopłatach obszarowych, gryniskach ASF, ptasiej grypy i przyszczyce oraz wpływie rolnictwa ukraińskiego na rynki Europy i Polski. Z kolei członkowie rady nakreślili wyzwania związane z ich branżą, mające szczególne znaczenie dla Wielkopolski jako regionu o silnym i wyspecjalizowanym rolnictwie.

– Uczestnictwo w naszym posiedzeniu ministra, do którego rada niejednokrotnie kieruje swoje stanowiska, sygnalizując istniejące problemy, to ważne wydarzenie dla współpracy na linii rząd – samorząd – podkreślił przewodniczący rady, wicemarszałek Krzysztof Grabowski. **ABO**

Spotkanie rady z udziałem ministra odbyło się w siedzibie UMWW.

Pozmieniało się w samorządzie

Jakie przetasowania personalne i korekty w strukturze marszałkowskiej administracji nastąpiły w ostatnim czasie?

W wrześniu ubiegłego roku opublikowaliśmy na naszych łamach „samorządowe vademecum”, zawierające listę wszystkich radnych zasiadających w sejmiku oraz infografikę z urzędową strukturą, prezentującą dyrektorów poszczególnych departamentów Urzędu Marszałkowskiego i podporządkowanie tych jednostek konkretnym członkom zarządu województwa. Od tego czasu zaszło trochę zmian, o których na bieżąco informowaliśmy w „Monitorze”. Dziś podsumowujemy te korekty, przedstawiając w formie graficznej aktualne „kto jest kim” w Samorządzie Województwa Wielkopolskiego.

Przypomnijmy, że w sejmikowych ławach zaszła jedna

korekta. Podczas lutowej sesji z kolegami pożegnał się Dawid Murawa, a mandat po nim objęła Justyna Pankowska. Dotychczasowy radny Lewicy musiał opuścić swoje miejsce w sejmiku po tym, jak objął stanowisko dyrektora podległego samorządowi Szpitala Wojewódzkiego w Poznaniu. Zgodnie z zasadami, zwolniony w trakcie kadencji mandat obejmuje kolejny kandydat z tej samej listy z największą liczbą głosów uzyskanych podczas ostatnich wyborów. W tym wypadku w okręgu nr 1 (a więc w Poznaniu) taką osobą okazała się Justyna Pankowska. Aktualną listę radnych z podstawowymi informacjami na ich temat zamieszczamy na stronie 9.

Ostatnie półrocze obfitowało w zmiany na stanowiskach dyrektorów departamentów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego. Mieliśmy aż cztery takie przypadki, choć różne były ich powody. Łączy je natomiast to, że w każdej z tych sytuacji przełożeni zdecydowali się awansować na zwolnione posady osoby, które wcześniej pracowały na stanowiskach zastępców dyrektorów w tych samych jednostkach.

31 października pracę w UMWW zakończył dotychczasowy dyrektor Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi Szymon Wdowczyk. Jego miejsce z początkiem listopada zajął Paweł Zbierajewski.

1 stycznia kierująca dotąd Departamentem Zdrowia

Anna Jackowska objęła stanowisko dyrektora Wojewódzkiego Szpitala Wielospecjalistycznego im. dr. Jana Jonstona w Lesznie. W tej sytuacji pełnienie obowiązków szefowej marszałkowskiej komórki powierzono Ewie Matuszak.

Ostatnie ze zmian personalnych związane były z przejściem w lutym na emeryturę dotychczasowych dyrektorów: Departamentu Sportu i Turystyki Tomasza Wiktora oraz Kancelarii Sejmiku Ryszarda Taciaka. Ich funkcje przejęli odpowiednio Adam Wysocki i Małgorzata Ziarnek.

Najnowsza korekta – o której dotąd jeszcze nie pisaliśmy – dotyczy zmiany w strukturze organizacyjnej urzędu. W marcu zarząd województwa podjął stosowną uchwałę, na

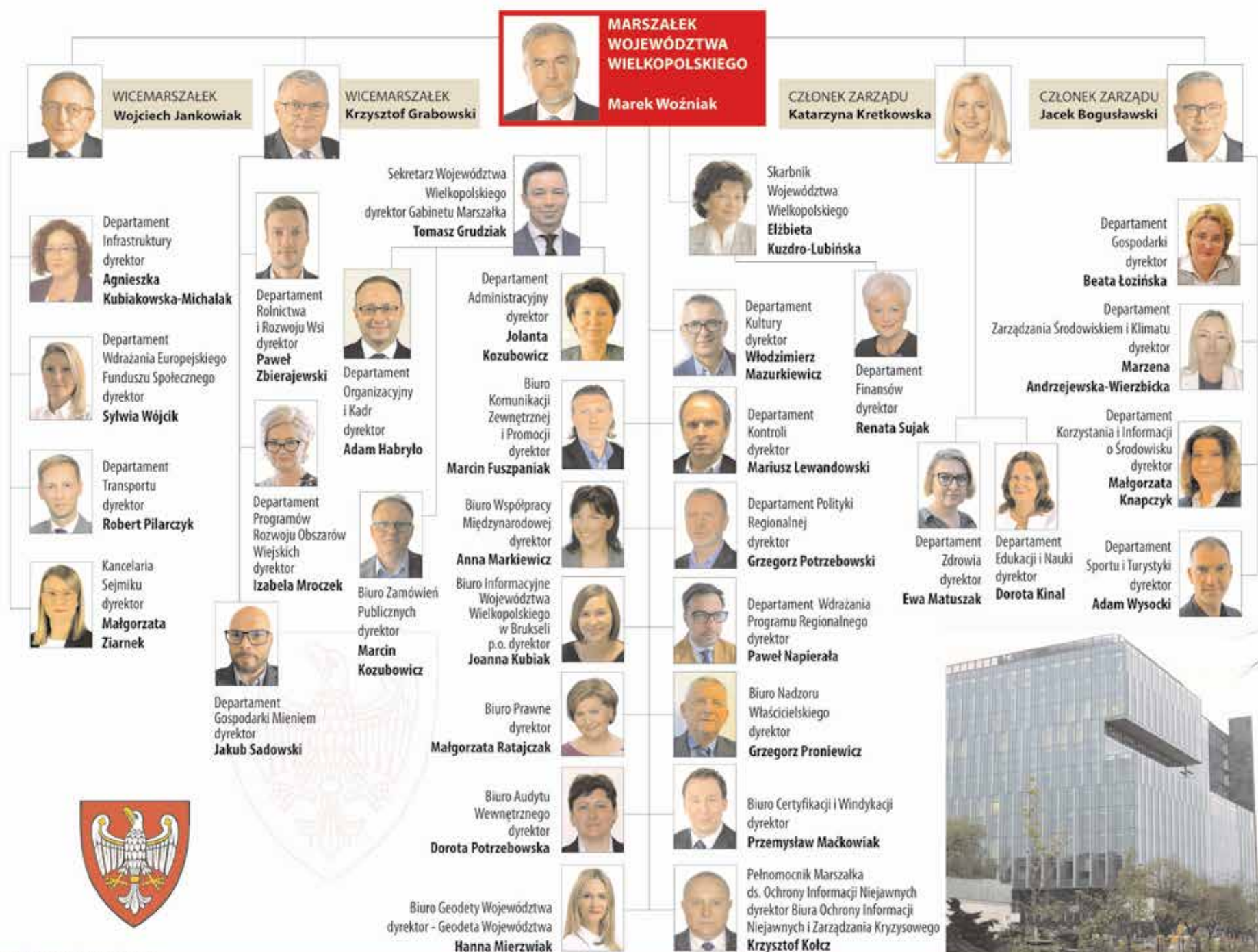
mocy której od kwietnia przestało istnieć jako osobna jednostka Biuro Nadzoru Inwestycyjnego. Zadania komórki, która przed laty została utworzona głównie po to, by koordynować sprawy związane z budową nowej siedziby samorządu województwa, zostały włączone do Departamentu Administracyjnego UMWW.

Przypomnijmy, że wspomniana „nowa” siedziba samorządowej administracji mieści się przy al. Niepodległości 34 w Poznaniu. To również adres sejmiku; tu znajdują się gabinety wszystkich członków zarządu województwa i przewodniczącej sejmiku oraz większość marszałkowskich biur i departamentów. Wyjątki to Departament Wdrażania Europejskiego

skiego Funduszu Społecznego, którego urzędnicy pracują przy al. Niepodległości 18, a także Biuro Geodety Województwa, mieszczące się przy ul. Kościuszki 95.

Wszystkie wiadomości na temat funkcjonowania samorządowej administracji w regionie dostępne są na stronie internetowej www.bip.umww.pl. Można je uzyskać także w Punkcie Informacyjnym UMWW, znajdującym się na parterze głównej siedziby urzędu, jak również pod numerem telefonu 61 626 66 66 oraz pisząc na adres e-mail: info@umww.pl. W samorządowym biurcu przy al. Niepodległości 34 funkcjonuje również Główny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich. **ABO**

Schemat organizacyjny Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu

Radni Województwa Wielkopolskiego VII kadencji

Leszek Bierła,
lat 66, Pleszew,
8437 głosów w okręgu nr 5.
Wybrany z listy PiS.

Adam Bogrycewicz,
lat 31, Trzcianka,
15.948 głosów w okręgu
nr 2. Wybrany z listy PiS.

Jacek Bogusławski,
lat 51, Piła, 25.250 głosów
w okręgu nr 2.
Wybrany z listy KO.

Henryk Drzewiecki,
lat 62, Ludwików,
12.684 głosy w okręgu nr 4.
Wybrany z listy KO.

Marta Dzikowska,
lat 41, Tarnowo Podgórne,
18.001 głosów w okręgu
nr 3. Wybrana z listy KO.

Grzegorz Fiałkowski,
lat 54, Bylice Kolonia,
12.911 głosów w okręgu
nr 4. Wybrany z listy PiS.

Wojciech Firlej,
lat 29, Leszno, 8284 głosy
w okręgu nr 6.
Wybrany z listy TD.

Krzysztof Grabowski,
lat 50, Kuźnica, 27.384 głosy
w okręgu nr 5.
Wybrany z listy TD.

Łukasz Grabowski, lat 37,
Małachowo Złych Miejsc,
12.086 głosów w okręgu
nr 3. Wybrany z listy PiS.

Jan Grzesiek,
lat 65, Golina, 7661 głosów
w okręgu nr 5.
Wybrany z listy TD.

Wojciech Jankowiak,
lat 67, Skórzewo,
17.030 głosów w okręgu
nr 3. Wybrany z listy TD.

Katarzyna Kretkowska,
lat 65, Poznań, 12.514
głosów w okręgu nr 3.
Wybrana z listy Lewicy.

Tomasz Ławniczak,
lat 62, Nowe Skalmierzyce,
37.795 głosów w okręgu
nr 5. Wybrany z listy PiS.

Marta Magda,
lat 40, Kurnatowice,
12.170 głosów w okręgu
nr 2. Wybrana z listy KO.

Anna Majda,
lat 42, Kawęczyn,
21.172 głosy w okręgu nr 4.
Wybrana z listy TD.

Barbara Mroczkowska,
lat 71, Leszno, 22.608
głosów, w okręgu nr 6.
Wybrana z listy KO.

Małgorzata Nowak,
lat 29, Rozdrażew,
7656 głosów w okręgu nr 6.
Wybrana z listy PiS.

Paweł M. Owiśniany,
lat 49, Skórka, 9885 głosów
w okręgu nr 2.
Wybrany z listy KO.

Justyna Pankowska,
lat 50, Poznań, 5835 głosów
w okręgu nr 1. Wybrana
z listy Lewicy.

Andrzej Pichet,
lat 50, Przygodzice,
5894 głosy w okręgu nr 5.
Wybrany z listy KO.

Marian Poślednik,
lat 64, Pępowo,
13.023 głosy w okręgu nr 6.
Wybrany z listy KO.

Patrycja Przybylska,
lat 32, Skórzewo, 10.900
głosów w okręgu nr 3.
Wybrana z listy KO.

Violetta Ratajczak,
lat 58, Czerwonak,
6420 głosów w okręgu nr 1.
Wybrana z listy KO.

Wiesław Ratajczak,
lat 54, Rokietnica, 3153
głosy w okręgu nr 2.
Wybrany z listy PiS.

Romuald Ruszkowski,
lat 72, Czempin, 4313
głosów w okręgu nr 6.
Wybrany z listy PiS.

**Katarzyna Rzepecka-
Andrzejak**, lat 42, Modła
Książa, 8582 głosy w okręgu
nr 4. Wybrana z listy PiS.

Tatiana Sokołowska,
lat 57, Poznań, 19.080
głosów w okręgu nr 1.
Wybrana z listy KO.

Marek Sowa,
lat 71, Leszno, 30.989
głosów w okręgu nr 6.
Wybrany z listy PiS.

Paulina Stochniałek,
lat 47, Swarzędz, 37.776
głosów w okręgu nr 3.
Wybrana z listy KO.

Joanna Szczechowska,
lat 31, Poznań, 26.969
głosów w okręgu nr 3.
Wybrana z listy PiS.

Dominik Szopa,
lat 35, Konin, 24.740
głosów w okręgu nr 4.
Wybrany z listy PiS.

Henryk Szymański,
lat 76, Grodzisk Wielkopolski,
10.024 głosy w okręgu nr 6.
Wybrany z listy KO.

Piotr Trybek,
lat 49, Kalisz, 8188 głosów
w okręgu nr 5.
Wybrany z listy PiS.

Agnieszka Wiśniewska,
lat 40, Dachowa, 7562
głosy w okręgu nr 3.
Wybrana z listy TD.

Marzena Wodzińska,
lat 53, Kalisz, 11.878
głosów w okręgu nr 5.
Wybrana z listy KO.

Tomasz Wojtুক,
lat 29, Jastrowie,
7826 głosów w okręgu nr 2.
Wybrany z listy TD.

Marek Woźniak,
lat 64, Suchy Las, 47.492
głosy w okręgu nr 1.
Wybrany z listy KO.

Michał Zieliński,
lat 51, Bogdanowo,
27.834 głosy w okręgu nr 2.
Wybrany z listy PiS.

Filip Żelazny,
lat 43, Kórnik, 23.124
głosy w okręgu nr 1.
Wybrany z listy PiS.

Poznań w wojskowym mundurze

Co wiemy o zmieniających się przez wieki budowlach służących tym, którzy mieli bronić miasta?

Odwach na Starym Rynku przez wieki był w rękach służb mundurowych.

Z niemieckich, zaborczych jeszcze czasów przetrwały m.in. fragmenty umocnień Cytadeli.

Marek Rezler

Na co dzień jesteśmy przyzwyczajeni do widoku wojskowych mundurów na ulicach Poznania, wydaje się, że wojsko w stolicy Wielkopolski było „od zawsze”. To jednak zależało od wielu czynników: od epoki, organizacji państwa, sztuki wojennej, wreszcie od techniki w danych czasach. A także – i przede wszystkim – od potrzeb.

Drużyna i bractwo

W okresie poprzedzającym założenie Poznania, gdy główny ośrodek polityczno-administracyjny regionu znajdował się na Ostrowie Tumskim, zasady organizacji wojska były takie, jak w całym państwie. Władca – książę dysponował stałą drużyną wyspecjalizowanych w walce żołnierzy, odpowiednio wyszkolonych i uzbrojonych; byli oni jego osobistą ochroną i pozostawali do jego ciągłej dyspozycji, a nawet mogli być przekazani innemu księciu. W Poznaniu garnizon złożony z takich wojów stacjonował na dużym podgrodziu, na Zagórzu. Kiedy zachodziła potrzeba obrony władztwa, książę powoływał pospolite ruszenie; drużyna stawała się wtedy najbardziej wyspecjalizowanym trzodem wojska. W 1109 roku na Psim Polu niemiecki podjazd wysłany po żywność miał nieszczęście trafić właśnie na osobistą drużynę Bolesława Krzywoustego, co dla najęźdźców skończyło się ciężkim pogromem; z czasem owo starcie dało początek legendzie o bitwie – decydującej klęsce wojsk cesarza Henryka II.

Poznań, założony w 1253 roku, funkcjonował już na innych zasadach. Prawie do końca XVIII wieku miasto było własnością panującego, ale obrona w czasie zagrożenia i utrzymanie porządku należały do obowiązków mieszczan. Dlatego niemal od początku istnienia stolicy Wielkopolski w Poznaniu funkcjonowało bractwo strzeleckie (kurowe, od tradycyjnej tarczy – koga, używanego w czasie ćwiczeń w strzelaniu), zrzeszające zdolnych do walki mieszczan. Organizacja ta

istnieje zresztą do dziś, oparta jest na szlacheckich tradycjach, którymi się szczyci, ma charakterystyczne umundurowanie i wyróżnia się procesem szkolenia. Poszczególne cechy miały przydzielone baszty i odcinki murów, których miały obowiązek bronić w razie zagrożenia z zewnątrz i oblężenia. Z czasem jednak, gdy w wyniku rozwoju techniki wojennej pojawiła się artyleria, w razie zagrożenia władca przysyłał żołnierzy do obsługi armat. Trzeba przyznać, że takie osoby, niewykorzystywane do innych zadań, były obciążeniem dla mieszkańców miasta.

Odwach dla służb

W zasadzie aż do końca przedrozbiorowej Rzeczypospolitej, gdy przez Poznań przechodziły różne, polskie i obce formacje wojskowe, miasto przeżywało oblężenia. Było płańdrowane, czasowo pojawiały się tu na krócej i dłużej różne regimenty polskie i obce. Ale najtrwalszym budynkiem wojskowym w Poznaniu z tego okresu jest Odwach – początkowo drewniany, a w latach 1783-1787 zbudowany według projektu Jana Christiana Kamsetzera, sfinansowany przez starostę generalnego Wielkopolski Kazimierza Raczyńskiego. Była tam siedziba straży miejskiej, potem policji, wojska; budynek ten w rękach służb mundurowych pozostał aż do 1945 roku.

Sytuacja zmieniła się całkowicie pod koniec XVIII wieku, a na dobre po kongresie wiedeńskim w 1815 roku. Ostatecznie sprawy te zostały uregulowane na początku lat trzydziestych XIX stulecia, gdy Poznań przekształcono w twierdzę. Miasto znalazło się w pasie twierdz zabezpieczających Prusy od strony wschodniej, od Kołobrzegu aż po Koźle; dokładnie tę samą zasadę, pod pozorem zabezpieczenia się przed niepodległościowymi zakusami Polaków, stosowali Rosjanie i Austriacy. Militaryzacja Poznania miała dwukierunkowy charakter: otoczenie miasta pierścieniem wałów i fortów (z Fortem Winiary, czyli Cytadelą jako Kernwerkiem, a więc dziełem głównym) oraz ustalenie stałego garnizonu miasta w składzie V Korpusu Armijnego.

Do 1918 roku ukształtował się ostateczny w okresie zaborów system wojskowych budowli w Poznaniu – koszar, który w dużej części przetrwał aż do 1945 roku, a niekiedy wykorzystywany jest przez wojsko do dziś.

Miasto twierdza

Przez ponad siedemdziesiąt lat Poznań był ściśnięty w przybliżeniu między Fortem Winiary, Wildą, Jeźcami i Ostrowem Tumskim. Na tym obszarze niemal na każdym kroku można było spotkać jakąś budowlę wojskową, a osoby w mundurach towarzyszyły ludności cywilnej. Korzystali na tym rzemieślnicy i restauratorzy, ale miasto wyraźnie „się dusiło”. Zmiana nastąpiła dopiero w początkach XX wieku, gdy zlikwidowano (niecałkowicie) fortyfikacje twierdzy poligonalnej, a forty otaczające miasto zlokalizowano w odległości kilku kilometrów od centrum. Aczkolwiek niektóre budynki wojskowe, np. koszary artylerii na Sołacz, powstawały jeszcze w 1910 roku.

Gdzie były ulokowane główne budynki związane z załogą twierdzy Poznań i oddziałami liniowymi V Korpusu? Siedzibą dowództwa V Korpusu Armijnego początkowo był skromny wizualnie, ale wyróżniający się konstrukcją, budynek przy alei Wilhelmowskiej (Marcinkowskiego). W 1889 roku oddano do użytku nową, reprezentacyjną siedzibę dowództwa, przy ulicy Solnej, a w miejscu poprzedniej, zburzonej stanął gmach Muzeum Fryderykowskiego (Narodowego).

O militarnym charakterze Poznania świadczyły także dość liczne pomniki, na których nawet „cywilni” politycy byli przedstawieni w mundurach: cesarze Wilhelm I przed gmachem Dowództwa V Korpusu Armijnego, Fryderyk III naprzeciw wejścia do Muzeum Fryderykowskiego na placu Wilhelmowskim (Wolności) i kanclerz Otto von Bismarck na dzisiejszym placu Adama Mickiewicza. Po drugiej stronie placu Wilhelmowskiego, na tle obecnej Arkadii, znajdował się pomnik Lwa Nachodu, zwany też pomnikiem generała Steinmetza, który stał na czele

poznańskiego V Korpusu w bitwie pod Nachodem w 1866 roku.

Z czasu zaboru

W okresie zaborów skład garnizonu poznańskiego stale się zmieniał. W 1914 roku stacjonowały tu m.in.: 6. pułk grenadierów, 47. pułk piechoty, 1. pułk królewskich strzelców konnych, 6. forteczny oddział karabinów maszynowych, 20. pułk artylerii polowej (lekkiej), 5. pułk artylerii ciężkiej, 29. batalion saperów, 8. forteczna kompania radiotechniczna, 1. kompania 2. batalionu lotniczego, 5. oddział taborów (w sile dywizjonu). W sierpniu 1913 roku utworzono stację lotniczą w Ławicy pod Poznaniem, która spełniała funkcję bazy szkoleniowej dla pilotów; koszary tej jednostki zachowały się do dziś. Grenadierzy stacjonowali w stojących nadal koszarach przy ulicach Grunwaldzkiej i Szylinga. Tam też wciąż istnieje, ale od pewnego czasu przestało funkcjonować, jedno z najstarszych w Polsce kasyn oficerskich.

Z niemieckich, zaborczych jeszcze czasów, po części w niezmienionej formie i postaci przetrwały zwłaszcza: fragmenty umocnień Cytadeli, część fortów z pierścienia twierdzy Poznań, fragmenty skrzydeł arsenału artyleryjskiego na rogu ulicy Garbary i ulicy Stawnej (z lat 1868-1870), szpital garnizonowy przy ul. Królewskiej (Libelta, 1850-1853), koszary artylerii na Sołacz (1910-1913), koszary artylerii przy ulicy Solnej (właściwie: Magazynowej), fragmenty zespołu koszar, remiz i stajni artylerii przy ulicy Artyleryjskiej i ulicy Rycerskiej (Powstańców Wielkopolskich i F. Ratajczaka), koszary 47. pułku piechoty na Jeźcach, Urząd Umundurowania na narożniku ulic Nollendorfa i Jadwigi (M. Jackowskiego i J.I. Kraszewskiego, późniejsze budynki fabryki odzieżowej „Modena”), a także fragmenty koszar 1. pułku strzelców konnych i koszary 5. dywizjonu taborów przy ulicy Augusty Wiktorii (Grunwaldzkiej) i koszary 29. batalionu saperów (częściowo) na Wildzie, przy ulicy Rolnej. Ocalała też część zabudowy militarnej obozu warownego w Biedrusku (Truppenübungsplatz Warthelager).

Do wykorzystania

W okresie II Rzeczypospolitej wojsko wciąż odgrywało znaczącą rolę w pejzażu Poznania. Miasto, położone w pobliżu granicy Rzeczypospolitej z Niemcami, świadome było nieustannego zagrożenia z zachodu. Poszczególne pułki zajęły koszary poniemieckie, niekiedy z zachowaniem tradycji formacyjnej: 15. pułku ułanów w dawnych koszarach 1. pułku królewskich strzelców konnych, w pobliżu byli żołnierze 7. pułku strzelców konnych wielkopolskich – potem przeniesieni do Biedruska; w ich miejsce weszli pancerniacy. Na Ławicy stacjonowali lotnicy 3. pułku lotniczego, na Sołacz artylerzyści. Dawne formy stały się głównie magazynami wojskowymi. W maszynowym, stylowym budynku kwatermistrzostwa V Korpusu Armijnego na narożniku ul. św. Marcin i dzisiejszej ulicy T. Kościuszki, w międzywojniu miały swoją siedzibę dowództwa: 14. Wielkopolskiej Dywizji Piechoty i Wielkopolskiej Brygady Kawalerii; budynek ten po wojnie został rozebrany. Na jego miejscu stanęła siedziba Komitetu Wojewódzkiego PZPR.

Podobnie zachowywały się władze i dowództwo niemieckie podczas II wojny światowej. Stare mury koszar wciąż służyły wojsku, a niektóre z dawnych fortów pierścienia zewnętrznego były wykorzystane w czasie walk o miasto w styczniu i w lutym 1945 roku.

Po II wojnie światowej zmieniło się tylko przeznaczenie części budynków koszarowych, zgodnie z rozwojem sił zbrojnych i sztuki wojennej. Dziewiętnastowieczne budynki koszarowe często zmieniły swe pierwotne przeznaczenie (np. w części koszar 6. pułku grenadierów jest siedziba Komendy Miejskiej Policji), niekiedy wciąż były i są wykorzystywane jako koszary i wojskowe ośrodki szkoleniowe. Przez pewien czas np. koszary artylerii na Sołacz były siedzibą Wyższej Szkoły Oficerskiej Wojsk Pancernych. Od niedawna natomiast w Poznaniu znajdują się agendy sojuszniczego dowództwa Paktu Północnoatlantyckiego.

Zatem wojsko w Poznaniu niemal zawsze było, jest i... będzie. ■

Skwer jak nowy

Dzięki unijnemu dofinansowaniu lubiana przez mieszkańców Gniezna część ich miasta zyskała nowy blask.

Chodzi o zrewitalizowany skwer przy ul. Łubieńskiego, któremu po modernizacji nadano imię doktora Mariana Fludra. Ten zmarły przed rokiem honorowy obywatel miasta nazywany był „gnieźnieńskim doktorem Judymem”.

A co objęła inwestycja, którą uroczystie podsumowano 28 marca? Powstała nowa wiata przystankowa z toaletą publiczną. Wybudowano zbiornik retencyjny, do którego można przekierowywać wodę deszczową z zielonego dachu wiaty przystankowej i z terenów utwardzonych. Zamontowano pompę, która pozwoli na wykorzystanie tych zapasów do nawadnia-

nia okolicy. Na skwerze pojawiło się również poidelko zapewniające dostęp do wody pitnej ludziom i zwierzętom, kosze na śmieci, stoliki do gry w szachy z siedziskami oraz ławeczki. Aranżacja zieleni zakładała zachowanie istniejącego na tym terenie drzewostanu, który uzupełniono o 9 platanów i 15 wiśni piłkowniczych.

Rewitalizacja kosztowała ponad 3,7 mln zł, z czego prawie 2 mln zł wyniosło dofinansowanie z programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski w ramach tzw. zintegrowanych inwestycji terytorialnych. Na fakt tej decentralizacji wydawania środków unijnych i zwiększanie autonomii samorządowców w tym zakresie zwracał uwagę uczestniczący w otwarciu skweru marszałek Marek Woźniak.

ABO

Uroczystość połączenia z odsłonięciem pomnika poświęconego patronowi skweru.

35 lat samorządu

Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Wielkopolski oraz gmina Czerwonak zorganizowały 21 marca w Kozięglowach konferencję z okazji 35 lat samorządności w Polsce.

Wykład inauguracyjny wygłosił prezes Trybunału Konstytucyjnego Jerzy Stępień, jeden z twórców polskiej reformy administracyjnej, a gościem honorowym był wicemarszałek Wojciech Jankowiak, który podkreślił znaczenie odrodzonego samorządu dla rozwoju kraju i regionu na przestrzeni ostatnich 35 lat.

– Najpierw utworzono samorządy gmin, później do-

łączyły do nich odrodzone powiaty i samorządowe województwa. Wszystko po to, by decentralizować władzę, i by decyzje zapadały bliżej mieszkańców. Każde działania służące decentralizacji i przekazywaniu kompetencji służą rozwojowi samorządów – mówił Wojciech Jankowiak.

W trakcie panelowych dyskusji rozmawiano m.in. o szeroko rozumianym rozwoju JST i ich przyszłości, w tym o możliwych kompetencjach, partycypacji mieszkańców, zainteresowaniu młodych ludzi pracą w urzędach, a także o roli mediów lokalnych. RAK

Konferencja odbyła się 21 marca w Kozięglowach.

Ominąć miasto

Rozpoczyna się budowa ważnej obwodnicy Szamotuł.

Taki będzie przebieg szamotulskiej obwodnicy.

11 marca Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich oficjalnie przekazał firmie Strabag plan budowy pod zaplanowaną obwodnicę Szamotuł. Oznacza to zielone światło do rozpoczęcia prac przy tej nowej trasie. Przypomnijmy, że wycoziwana od dawna 17-kilometrowa obwodnica wprowadzi ruch tranzytowy z centrum Szamotuł, omijając miasto od południa i wschodu.

Połączy drogi wojewódzkie nr 184, 185 i 187.

Rozpoczynający się właśnie pierwszy etap prac obejmuje 4,5-kilometrowy odcinek od Gałowa do Piaskowa. Skomunikuje on wyloty dróg z Szamotuł w kierunku Poznania i Pniew. W stosunku do pozostałej części planowanej trasy do wojewody trafiły wnioski o wydanie decyzji ZRID.

W ramach całej inwestycji zaplanowano nie tylko

budowę jezdnii o szerokości 7 metrów wraz z towarzyszącą infrastrukturą, ale też wykonanie ważnych obiektów inżynierskich. Chodzi głównie o estakadę nad linią kolejową Poznań – Szczecin oraz dwa mosty nad rzeką Samą. Przypomnijmy, że ta stumilionowa inwestycja jest realizowana przez samorząd województwa z dofinansowaniem z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. ABO

PAROWOZY PRZED PARADĄ ZE SZTANDAREM

Podczas uroczystości, która odbyła się 11 marca, wicemarszałek Wojciech Jankowiak przekazał dyrektorowi Parowozowni Wolsztyn Waldemarowi Ligmie sztandar tej jednostki. Jest ona – przypomnijmy – instytucją kultury samorządu województwa, znaną m.in. z organizacji corocznych parad parowozów (najbliższa edycja tej imprezy odbędzie się już 3 maja). ABO

Są grunty, będzie woda

Wielkopolska przekazała grunty pod rozbudowę zbiornika wodnego Miejska Górka.

Na terenie południowej Wielkopolski (w Miejskiej Górze i Karolinie w powiecie rawickim) powstanie nowy, rozbudowany zbiornik wodny. Samorząd województwa przekazał na rzecz Skarbu Państwa (formalnie to Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie) swoje nieruchomości o powierzchni ponad 43 ha i wartości niepełna 1,8 mln zł.

Akt notarialny potwierdzający tę darowiznę podpisali

26 marca w Ośrodku Kultury, Sportu i Aktywności Lokalnej w Miejskiej Górze reprezentujący samorząd wicemarszałek Krzysztof Grabowski oraz Beata Głuchowska, dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu.

– Województwo wielkopolskie, przekazując nieodpłatnie 67 działek o wartości prawie 1,8 mln zł na rzecz Wód Polskich, poczyniło ważny krok w kierunku rozbudowy tego zbiornika. Teraz można bez przeszkód przystąpić do niezbędnych działań, które poprawią możliwość maga-

zynowania wody w okresach suchych oraz przyjęcia jej nadmiaru w czasie nawalnych opadów – podkreśla Krzysztof Grabowski.

Warto zaznaczyć, że mały zbiornik powstał tu w latach 60. XX wieku na potrzeby miejscowej cukrowni, a później w latach 80. był rozbudowany. Następnie wykupiła go gmina i przekazała na rzecz województwa w celu dalszej rozbudowy. Po zakończeniu inwestycji będzie ona miała realny wpływ na poprawę warunków hydrologicznych w tej części zlewni regionu. RAK

POLECAMY

WARSZTATY Z HAFTEM

Centrum Kultury i Sztuki w Kaliszu organizuje warsztaty haftowania i układania tiulowych czepców, noszonych przez kobiety wiejskie w okolicach Ostrowa Wielkopolskiego na przełomie XIX i XX wieku. Warsztaty poprowadzi jedyna obecnie w regionie specjalistka z tej dziedziny, mistrzyni Donata Kaczocha z Głogowej, uczennica zmarłej niedawno Stanisławy Kowalskiej z Golin. Zajęcia będą odbywały się w CKiS w Kaliszu pięć razy w miesiącu od kwietnia do listopada 2025 r.

OCALENI Z HOLOKAUSTU

MINA i JACOB

Muzeum Martyrologiczne w Żabikowie we współpracy z Muzeum KL Płaszów wydały polskie tłumaczenie książki Fredy Widawski i Adele Abraham „Mina i Jacob. Ocaleni z Holocaustu, więźniowie dziewięciu obozów”. Ich historia to przejmująca opowieść o ludzkiej sile, odwadze i determinacji w obliczu niewyobrażalnych przeciwności. Przeszli przez piekło Holocaustu i przetrwali dziewięć obozów koncentracyjnych, w tym Płaszów i Auschwitz. Poznali się w ruinach powojennej Polski, a w latach 60. XX wieku wyemigrowali do Australii.

MALOWANIE ŚWIATŁEM

Centrum Kultury i Sztuki w Koninie zaprasza do odwiedzenia wystawy „Malowanie światłem”. Ekspozycja, czynna we foyer Domu Kultury Oskard do 20 kwietnia, składa się z ponad 20 wielkoformatowych wydruków zdjęć i zapowiada nadchodzącą, jubileuszową, piątą edycję Konińskiego Festiwalu Fotograficznego „Focus nad Wartą”. Zobaczmy na niej kadry uchwycone na fotospacerze zorganizowanym podczas ubiegłorocznej odsłony wydarzenia. RAK

Dialog z młodymi

Marek Woźniak spotkał się z uczniami 17 marca.

17 marca marszałek Marek Woźniak spotkał się z uczniami III LO w Ostrowie Wielkopolskim podczas Forum Dialogu Młodych oraz odwiedził muzeum elementarza.

Tematem spotkania w szkole była obecność naszego kraju, Wielkopolski i powiatu ostrowskiego w Unii Europejskiej. Mówiono o relacjach w ramach współpracy międzynarodowej oraz o wynikających z niej trudnościach i korzyściach. Marszałek odpowiadał na pytania uczniów, m.in. dotyczące obecnej sytuacji geopolitycznej czy współpracy na linii województwo – UE.

W Forum Dialogu Młodych, które ma służyć edukacji obywatelskiej młodzie-

ży, uczestniczyli także senator RP Ewa Matecka i starosta ostrowski Paweł Rajski.

Tego dnia Marek Woźniak uczestniczył też w konferencji w ramach obchodów roku Leona Nalepy pn. „Codzienne dylematy nauczyciela – między II a III Rzeczpospolitą”, zorganizowanej przez Muzeum Elementarza im. profesora Mariana Falskiego w Kuźnicy Grabowskiej.

Była to okazja do rozmowy z prof. Piotrem Gołdynem, autorem książki „Życie codzienne nauczycieli w II Rzeczypospolitej”. Nie zabrakło też wspomnień dotyczących Leona Nalepy (1986-1985), społeczniczka i nauczyciela, m.in. w Kuźnicy Grabowskiej. **RAK**

Historia sprzed 1000 lat

19 marca z okazji milenium koronacji królewskiej zwołano Sejmik Ziemi Gnieźnieńskiej.

Hołd dwóm pierwszym królom Polski – Bolesławowi Chrobremu i Mieszkowi II Lambertowi – oddano w auli I LO w Gnieźnie. To drugie w historii samorządu powiatu gnieźnieńskiego wspólne posiedzenie radnych miejskich, powiatowych i wszystkich rad gminnych z tego terenu. Pierwsze takie wydarzenie odbyło się w grudniu 2018 r. z okazji stulecia wybuchu Powstania Wielkopolskiego.

– Historia początków państwa polskiego jest dla nas niezwykle ważna, jako Wielkopolanie jesteśmy do niej mocno przywiązani i legitymizujemy się nią na forum całego kraju. Jesteśmy też miejscem, w którym Polska ma swoje korzenie, dlatego możemy być dumni, wspominając tamte czasy – mówi obecny podczas tej uroczystości marszałek Marek Woźniak.

Marszałek dodał, że z przeszłości oprócz dumy należy czerpać również wnioski: – Historia Bolesława Chrobrego i początków państwa polskiego pokazuje nam, że sukces państwowości należy opierać na dwóch filarach.

Podczas uroczystych obrad w Gnieźnie nie zabrakło historycznych akcentów.

Po pierwsze na mądrości, a zwłaszcza na autorytecie liderów. To dzięki nim wybrano chrześcijańską drogę Polski i dołączono do rodziny krajów europejskich. Drugim filarem jest siła, na której świat opierał się zarówno w przeszłości, jak i opiera się obecnie.

Starosta gnieźnieński Tomasz Budasz przyznał, że to

dobry zwyczaj, iż samorządowcy z powiatu spotykają się wspólnie, by uczcić ważne dla lokalnej społeczności i kraju wydarzenia. Z kolei prezydent Gniezna Michał Powałowski odczytał okolicznościową uchwałę, parafowaną przez miejscowych włodarzy.

– Głęboko wierzę, że tak jak przed laty uroczysto-

ści związane z 1050-leciem Chrztu Polski pokazały, że nasza wspólna historia przede wszystkim łączy, a nie dzieli, tak obchody milenium królewskiej koronacji są kolejną, jedyną w swoim rodzaju okazją do podkreślenia wspólnych korzeni, z których wyrastamy – stwierdził abp Wojciech Polak, prymas Polski. **RAK**

O edukacji włączającej

Projekt zainaugurowano podczas Targów Edukacyjnych w Poznaniu.

Podczas odbywających się w marcu Targów Edukacyjnych w Poznaniu zainaugurowano projekt „Włącz_POPOJUTRZE! Generator pomysłów dla edukacji”.

To innowacyjne przedsięwzięcie ma wesprzeć twórców nowych rozwiązań edukacyjnych, które będą dostępne dla każdego ucznia i uczennicy, niezależnie od ich indywidualnych potrzeb.

W trakcie prezentacji projektu na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich, z udziałem m.in. Katarzyny Kretkowskiej z zarządu województwa i podsekretarza stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej Moniki

Sikory, ponad 250 nauczycieli mogło dowiedzieć się, jak dołączyć do programu oraz uzyskać stypendium lub grant na rozwój innowacji w edukacji włączającej.

Wydarzenie obejmowało warsztaty prowadzone przez ekspertów edukacyjnych Marcina Bielickiego i Jakuba Tylmana, a także konsultacje ze specjalistkami Kingą Skrzyńską, Małgorzatą Tłok, Kasią Rząsą i Anną Wiśniewską.

Projekt „Włącz_POPOJUTRZE!” zakłada, że 105 stypendystów opracuje przełomowe inicjatywy w dziedzinie edukacji włączającej i otrzyma stypendium o war-

tości 23 tys. zł. Z kolei 10 placówek edukacyjnych (jako grantobiorcy) dostanie średnio po 235 tys. zł, a później przetestuje i dopracuje swoje pomysły w warunkach szkolnych. Następnie trzy z tych dziesięciu testowanych innowacji zostaną szczegółowo opracowane jako modele gotowe do wdrożenia.

Przedsięwzięcie realizują wspólnie firma SENSE consulting, Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Poznaniu oraz Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Więcej informacji o projekcie dostępnych jest na stronie internetowej popojutrze.pl. **RAK**

Konkurs dla szkół i nauczycieli

Do 15 lipca trwa przyjmowanie zgłoszeń w tegorocznej edycji konkursów Wielkopolska Szkoła Roku oraz Wielkopolski Nauczyciel Roku.

Zmiana terminu składania aplikacji to jedna z nowości w tym organizowanym przez samorząd województwa przedsięwzięciu, w którym nagradzane są najlepsze placówki edukacyjne w regionie i wyróżniający się pedagodzy.

Druga z korekt dotyczy rozszerzenia listy podmiotów uprawnionych do wysyłania zgłoszeń. Teraz mogą to zrobić nie tylko dyrektorzy szkół, ale też organ prowadzący, rada rodziców, rada szkoły, samorząd uczniowski, związki zawodowe działające w oświacie, organizacje pozarządowe związane z edukacją oraz współpracujące placówki doskonalenia nauczycieli.

Wnioski będą oceniane na podstawie czterech kluczowych kryteriów, za które można uzyskać maksymalnie 20 punktów.

Więcej szczegółów, regulamin i formularz zgłoszeniowy dostępne są na stronie www.umww.pl. **RAK**

Nauka przez całe życie

Konferencja odbyła się 7 marca na MTP.

Na MTP w Poznaniu zorganizowano 7 marca konferencję pn. „LLL po wielkopolsku! – współpraca na rzecz uczenia się przez całe życie”.

To część projektu realizowanego przez Centrum Wsparcia Rzemiosła, Kształcenia Dualnego i Zawodowego w Kaliszu, a finansowanego z Krajowego Planu Odbudowy. Jego długi tytuł brzmi: „Zbudowanie systemu koordynacji i monitorowania regionalnych działań na rzecz kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie, w tym uczenia się dorosłych”.

W skrócie polega on na tym, by wypracować zmiany systemowe w dziedzinie edukacji, uwzględniające m.in.

rozwój elastycznych modeli kształcenia, dostosowanie szkolnictwa do potrzeb gospodarki i rynku pracy, lepszą współpracę nauki z biznesem, wdrażanie nowoczesnych technologii w procesie kształcenia zawodowego.

Zakłada się, że rozwiązania opracowane w Wielkopolsce mogą stać się wzorcem dla innych województw.

W wydarzeniu wzięli udział przedstawiciele Ministerstwa Edukacji Narodowej, Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji, samorządu województwa (reprezentowanego przez Katarzynę Kretkowską z zarządu województwa), a także eksperci, naukowcy i praktycy z zakresu doradztwa i kształcenia zawodowego oraz rynku pracy. **RAK**

Miliardowa pomoc dla Wielkopolski

1 kwietnia podsumowano realizację PROW 2014-2020 w naszym regionie.

FOT. Z. X. ADRIAN KAPUŚCIŃSKI

W podsumowaniu 10-letniego okresu wdrażania PROW 2014-2020 uczestniczyło blisko 200 osób. Zaproszenie do udziału skierowano do przedstawicieli samorządów gminnych i powiatowych, które miały możliwość skorzystania ze wsparcia z funduszy UE.

Od 2015 roku Samorząd Województwa Wielkopolskiego realizuje Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. To największy instrument pomocy adresowany do mieszkańców wsi, samorządów lokalnych, organizacji pozarządowych oraz małych i średnich przedsiębiorstw działających na terenach wiejskich.

Pula środków skierowanych do nich w ostatnich 10 latach przekroczyła w Wielkopolsce miliard złotych. Wsparcie pochodzi ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz wprowadzonego na skutek pandemii

COVID-19 Europejskiego Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększenia Odporności, który umożliwił szerszą realizację inwestycji z zakresu gospodarki wodno-ściekowej.

W związku z zakończeniem realizacji programu 1 kwietnia w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego w Poznaniu odbyła się konferencja podsumowująca efekty jego wdrażania, w której udział wzięli m.in. przedstawiciele samorządów gminnych i powiatowych. Na zaproszenie wicemarszałka Krzysztofa Grabowskiego w spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

– Efektywne wsparcie obszarów wiejskich, umożliwiające ich zrównoważony rozwój z uwzględnieniem specyfiki i różnic występujących w różnych częściach naszego kraju, to wyzwanie, przed którym stanęły samorzady województw, wdrażając Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – zauważył Łukasz Tomczak, dyrektor Departamentu Wspólnej Polityki Rolnej w ministerstwie rolnictwa. – Z perspektywy czasu można stwierdzić, że wywiązały się z tego zadania bardzo dobrze, czego dowodem są nie tylko statystyki, ale i konkretne przykłady zrealizowanych zadań. Województwo wielkopolskie jest tego

W gronie wyróżnionych beneficjentów znalazła się gmina Grodziec. Na zdjęciu od lewej: dyrektor Departamentu WPR MRiRW Łukasz Tomczak, sekretarz gminy Rafał Gil, dyrektor Departamentu PROW UMWW Izabela Mroczek, wójt Mariusz Woźniak i wicemarszałek Krzysztof Grabowski.

najlepszym dowodem. Gospodarne i skrojone na miarę potrzeb wydatkowanie każdej złotówki to wasza domena.

Gospodarz spotkania, wicemarszałek Krzysztof Grabowski, sprawujący w imieniu Zarządu Województwa Wielkopolskiego bezpośredni nadzór nad wdrażaniem PROW, pogratulował beneficjentom programu skuteczności w pozyskiwaniu wsparcia i podkreślił, że dystrybucja unijnych środków umożliwiła równomierny rozwój wielkopolskich terenów wiejskich, od północy po południe regionu oraz od zachodu po wschód województwa.

– Zmodernizowane i bezpieczne drogi, niezwykle kosztowne inwestycje w zakresie

gospodarki wodno-ściekowej, wyremontowane i rozbudowane świetlice wiejskie, targowiska umożliwiające dogodny handel produktami rolnymi prosto z pola oraz ocalone przed zniszczeniem zabytkowe obiekty – to najważniejsze efekty projektów, które z powodzeniem udało się zrealizować w Wielkopolsce dzięki funduszom z PROW 2014-2020 – powiedział Krzysztof Grabowski.

Konferencja była okazją do zaprezentowania i omówienia wszystkich działań, na które przeznaczono wsparcie finansowe w minionej perspektywie budżetu unijnego. Doświadczenia odnoszące się do całego kraju omówili re-

prezentujący MRiRW dyrektor Łukasz Tomczak oraz Jolanta Perkowska, zastępca dyrektora Departamentu Działania Delegowanych ARiMR, natomiast podsumowanie na poziomie regionalnym przygotowała Izabela Mroczek, dyrektor Departamentu PROW UMWW.

Na zakończenie dyrektor Łukasz Tomczak oraz wicemarszałek Krzysztof Grabowski wręczyli pamiątkowe wyróżnienia najaktywniejszym beneficjentom PROW 2014-2020. W tym zaszczytnym gronie znalazły się powiat czarnkowsko-trzcianecki oraz gminy Ceków-Kolonia, Czempień, Grodziec, Lwówek, Przygodzice, Wągrowiec i Wolsztyn.

Pamiętamy o wielkanocnych zwyczajach i tradycjach

Przypadająca w tym roku 20 kwietnia Wielkanoc to czas nie tylko bogatych przeżyć duchowych, ale również okres, w którym pielęgnowane są tradycje, zwyczaje i obrzędy przekazywane z pokolenia na pokolenie.

Szczególne w tym rolę i zasługę mieszkańców obszarów wiejskich, a zwłaszcza kół gospodyń wiejskich, podejmujących działania upowszechniania i przekazywania wiedzy i wartości wśród młodszych mieszkańców wsi. Z tego względu na przełomie

marca i kwietnia 2025 r. samorząd województwa zrealizował cykl warsztatów w pięciu miejscowościach naszego regionu, skierowanych do lokalnych społeczności.

Spotkania organizowane we współpracy z KGW w Sobótce (powiat ostrowski), Krzykosach (powiat średzki), Hucie (powiat czarnkowsko-trzcianecki), Szkaradowie (powiat rawicki) oraz Żychlinie (powiat koniński) umożliwiły całym rodzinom wymianę wiedzy i praktyczną naukę wykonania ozdób, palm, pisanek oraz tradycyjnych po-

FOT. MATEUSZ ADAMEK, WSCRW

Warsztaty w Sobótce w gminie Ostrów Wielkopolski.

traw wielkanocnych. W przygotowaniu warsztatów aktywnie uczestniczyło Wielkopolskie Samorządowe Centrum Rozwoju Wsi w Sielinku.

– Województwo wielkopolskie stawia na promocję kół gospodyń wiejskich, organizując konkursy z nagrodami, w których panie licznie i chętnie uczestniczą. 22 marca w Pile odbył się „Konkurs z jajem na potrawę i palmę wielkanocną”, a 5 kwietnia w Chrzanie w powiecie jarocińskim rozstrzygnęliśmy kolejną edycję konkursu tarcia chrzanu. W 2025

roku w okresie wielkanocnym przybliżamy również mieszkańcom tradycje w formie warsztatów prowadzonych przez KGW – podkreśla wicemarszałek Krzysztof Grabowski.

Jedno ze spotkań odbyło się 3 kwietnia w Sobótce w gminie Ostrów Wielkopolski. Uczestniczyło w nim ponad 60 osób chcących spróbować swoich sił w ozdabianiu jaj metodą decoupage, przygotowaniu stroików na wielkanocny stół oraz wianków na drzwi, a także zajęć z sialu.

UNIA EUROPEJSKA

SAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Publikacja opracowana przez Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego w Poznaniu, Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Publikacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020.

Stronę redaguje Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego
al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań, tel. 61 626 60 00, fax 61 626 60 04, e-mail: dow.sekretariat@umww.pl, www.dprow.umww.pl

Co nas czeka jeszcze tej wiosny?

Będą nowe konkursy z Funduszy Europejskich dla Wielkopolski. Oceń swoje szanse.

454 sztuki zakupionych nowych autobusów i 121 wybudowanych węzłów przesiadkowych. Taki jest bilans 20 lat członkostwa Polski w UE, jeśli chodzi o inwestycje w transport niskoemisyjny z puli regionalnych programów.

Mobilni w mieście

W każdym większym mieście w Wielkopolsce zakupiono nowe autokary z funduszy europejskich. Poza ekologicznymi autobusami zainwestowano też w budowę węzłów przesiadkowych, ścieżek rowerowych, tworzenie parkingów oraz wprowadzanie inteligentnych systemów zarządzania ruchem.

Także mniejsze miasta postawiły na ekotransport. Przykładem jest Czempin, który w perspektywie 2014-2020 wybudował węzeł przesiadkowy, a obecnie pozyskał rekordowe (liczące blisko 21 mln zł) dofinansowanie na kontynuację tych zadań. W gronie szczęśliwców jest także Kościan i dwa powiaty: średzki i rawicki.

Teraz przed szansą staną pozostałe samorządy. Już mogą aplikować w konkursie na rozwój zrównoważonej mobilności miejskiej. To okazja na zakup taboru zero- oraz niskoemisyj-

FOT. ARCHIWUM DPR ARCHIWUM BENEFICJENTA

Transport niskoemisyjny i klimat to dwa obszary, które zdominują najbliższe konkursy z FEW.

nego, jak również na realizację działań związanych z budową lub modernizacją infrastruktury, np. zajezdni i przystanków. Wsparciem objęte będą także inwestycje w centra przesiadkowe, parkingi.

Podobny konkurs, z oddzielnym budżetem, ogłoszony

jest dla samorządów tworzących pięć ZIT-ów (MOF Gniezna, MOF Konina, ZIT OF Koła i Turku, MOF Leszna, MOF Piły). Z kolei od 30 kwietnia swoje projekty na rozwój zrównoważonej mobilności miejskiej będzie mogła złożyć aglomeracja kalisko-ostrowska.

Na zmiany klimatu

Zmiany klimatyczne postępują w zastraszającym tempie. Pociągają za sobą poważne skutki społeczne i gospodarcze. Średni koszt klęsk żywiołowych w krajach UE podwoił się z 8 mld euro rocznie w latach 80. ubiegłego wieku do

16 mld euro w ostatniej dekadzie. W 2023 roku, czyli w najgorętszym roku na świecie, te wydatki osiągnęły 40 mld euro.

Naukowcy nie pozostawiają złudzeń – tych procesów nie da się zatrzymać. Możemy natomiast dostosować się do nowych realiów. Jak to zrobić? Wykonując małe kroki. Budując np. zbiorniki wodne do magazynowania i wykorzystywania wody opadowej, tworząc zieloną infrastrukturę, wprowadzając więcej zieleni, „odbetonowując” przestrzeń miejskie.

Na takie projekty można pozyskać dotacje z UE. Pod koniec kwietnia rozpoczyna się dwa nabory: z puli ogólnej oraz dedykowanej dla pięciu ZIT-ów (MOF Gniezna i Konina, ZIT OF Koła i Turku, MOF Leszna i Piły).

Ponownie organizacje społeczne działające w regionie będą mogły ubiegać się też o dotację na budowanie społeczeństwa obywatelskiego. Więcej informacji o tych konkursach można znaleźć na stronie funduszeue.wielkopolskie.pl.

Zachęcamy także do śledzenia stron lokalnych grup działania. W kwietniu można spodziewać się naborów na inwestycje w drobną infrastrukturę oraz projekty społeczne. MARK

Jesteśmy na podium

Program Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 wyraźnie przyspiesza.

Po dwóch latach od ogłoszenia pierwszych konkursów przeprowadzono 165 naborów, w których złożono łącznie 2243 wnioski, co przełożyło się na 724 podpisane umowy (dane na dzień 18 marca 2025 r.).

Większość eurofunduszy jest już ulokowana w zakończonych, trwających lub planowanych konkursach, co oznacza tylko niewielką możliwość ewentualnych przesunięć albo wygospodarowania środków na inne działania. Dobrze to widać, gdy porównamy się z innymi województwami w zakresie wykorzystania alokacji w umowach.

– Jesteśmy na trzecim miejscu wśród regionów pod względem kontraktacji programów regionalnych (45,25 proc.). Co więcej, wciąż liderujemy w zakresie Europejskiego Funduszu Społecznego (61,07 proc.), a drudzy jesteśmy w gronie regionów powęglowych, które wdrażają Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (51,87 proc.) – podsumowuje marszałek Marek Woźniak.

Te wartości w naszym unijnym programie będą podwyższone w najbliższych miesiącach. W trakcie oceny są duże projekty termomodernizacyjne, kulturalne, rewitalizacyjne czy z obszaru infrastruktury B+R. MARK

Komitet monitorujący przyjął zmiany w programie

Uproszczenia i nowa forma wsparcia dla przedsiębiorców oraz duże inwestycje w kulturę. Tak, w dużym skrócie, można powiedzieć o zmianach w programie Fundusze Europejskie dla Wielkopolski, które 18 marca zatwierdził komitet monitorujący.

Na początku roku komitet upoważnił zarząd województwa do rozpoczęcia nieformalnych negocjacji z KE w sprawie zmian w programie regionalnym. Były one następstwem tzw. przeglądu śródkoncowego. Mówiąc najogólniej – to sprawdzenie, jak wydawane są unijne pieniądze w Wielkopolsce. Dzieje się tak, aby usprawnić wdrażanie FEW w następnych latach i do-

pasować do zmieniającej się rzeczywistości. Po serii spotkań i konsultacji wypracowano ostateczne zmiany.

– Przebiegały one w ścisłej współpracy i partnerstwie. Dziękuję wszystkim, którzy zaangażowali się w ten proces – mówił marszałek Marek Woźniak po zatwierdzeniu zmian w programie.

Dotyczą one kilku obszarów. Na pierwszy plan wysuwa się rezygnacja z poręczeń w instrumentach finansowych dla przedsiębiorców. Powodem są skomplikowane zasady ich wdrażania i rozliczania. W podobnym kierunku podąża zdecydowana większość regionów w kraju. Istotną nowość czeka na przedsiębiorców z Wielkopolski wschod-

Członkowie KM FEW jednogłośnie poparli zmiany.

niej. Do Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji wprowadza się instrumenty finansowe i zabezpiecza na ten cel 15 mln euro.

– Nie tylko dotacje unijne są ważnym narzędziem finansowania inwestycji. Instrumen-

ty zwrotne są szansą dla regionów i mniejszych ośrodków na zbudowanie kapitału, który w sytuacji wygaśnięcia wsparcia dotacyjnego pozwoli efektywnie wpływać na

rozwoj gospodarczy – mówi Grzegorz Potrzebowski, dyrektor Departamentu Polityki Regionalnej UMWW w Poznaniu, który jednocześnie przypomina, że Wielkopolska była pionierem takiego myślenia. Przykładem było uruchomienie w perspektywie 2007-2013 inicjatywy JEREMIE.

Będą też zmiany w projektach społecznych. Pierwsza dotyczy nazewnictwa: dotychczasowe mieszkania chronione zostaną zastąpione mieszkaniami wspomagającymi i treningowymi. Pojawią się też dodatkowe usługi zdrowotne. Będzie można je realizować w projektach skierowanych do osób zagrożonych bezdomnością i rodzin z pieczy zastępczej.

Dodane zostaną nowe projekty o znaczeniu strategicznym, przede wszystkim szkuje się duże wsparcie dla kultury. Nowe inwestycje obejmą budynek Akademii Muzycznej i wyposażenie Teatru Muzycznego w Poznaniu, a także przekształcenie dawnej odtowni w Lesznie na siedzibę muzeum.

Z kolei na terenie Wielkopolski wschodniej ma być realizowany „Projekt Warena”. Inwestycja dotyczy przekształcenia terenów pokopalnianych i nadania nowych funkcji społecznych, gospodarczych oraz środowiskowych terenom zdegradowanych po byłej bazie kopalni Adamów w miejscowości Warena (gmina Turek). MARK

Pomogą w zmianie społecznej

Jak inwestować w mieszkańców Wielkopolski wschodniej?

Transformacja to nie tylko zmiany gospodarcze, ale również inwestowanie w ludzi – ich edukację, zdrowie psychiczne i rozwój społeczny. Te aspekty są uwzględnione w projekcie „Wsparcie zmiany społecznej w Wielkopolsce wschodniej”, który zainaugurowano 18 marca w Koninie.

Kompleksowo

Ryzyko utraty pracy i związane z tym kryzysy psychiczne – to najczęstsze obawy, które wymieniają pracownicy branży wydobywczo-energetycznej z subregionu konińskiego. Ale krąg osób z podobnymi problemami może być znacznie większy. W związku z tym tak ważne było przygotowanie kompleksowego programu wsparcia.

Tego zadania podjął się Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu, który na przedsięwzięcie, trwające do grudnia 2029 roku, pozyskał prawie 12 mln zł z UE. Oferta projektu skierowana jest do kadry samorządów i instytucji polityki społecznej, a także bezpośrednio do mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży.

FOT. ARCHIWUM DFR UNIW

Konferencja w Koninie zgromadziła przedstawicieli różnych sektorów życia społecznego.

Co się za nią kryje? To szkolenia, warsztaty i programy rozwojowe dla kadry polityki społecznej z obszaru zarządzania zmianą, przeciwdziałania kryzysom psychicznym oraz przemocy domowej, wzmocnienia kompetencji liderów oraz innych kompetencji osobistych.

Trzy ścieżki wsparcia

Projekt zakłada trzy ścieżki wsparcia. Pierwsza obejmuje bezpłatne szkolenia i programy rozwojowe dla mieszkańców (np. z przeciwdziałania

przemocy, profilaktyki samotności, uzależnień, zdrowia psychicznego). Drugi moduł to granty (nawet do 500 tys. zł) dla dwudziestu samorządów na utworzenie nowej usługi społecznej w środowisku lokalnym. Środki będą dostępne już w przyszłym roku. I co ważne, wkład własny nie będzie wymagany. Trzeci moduł to Akademia Zmiany Społecznej – cykl szkoleń dla 48 osób rozwijających kompetencje komunikacyjne, przywódcze oraz umiejętności zarządzania procesem zmiany.

Uczestnikami akademii mogą być przedstawiciele instytucji polityki społecznej, systemu oświaty oraz organizacji pozarządowych pracujących na terenie powiatów kolskiego, konińskiego, tureckiego, słupeckiego i miasta Konin. Warsztaty pozwolą wzmocnić kompetencje osobiste uczestników, które następnie będą mogli oni wykorzystać w procesie zarządzania zmianą społeczną w swoich gminach. Rekrutacja rozpoczyna się w tym miesiącu.

MARK

Spędź weekend majowy z funduszami

Od muzyki po dobry film i spektakl. Tego wszystkiego będzie można doświadczyć już 9 i 10 maja w ramach „Dni Funduszy Europejskich”. Wydarzenia odbywać się będą w różnych częściach Wielkopolski.

W Poznaniu zapraszamy do Polskiego Teatru Tańca na specjalny spektakl muzyczny. Miłośnicy dobrych książek powinni wybrać się do Miejskiej Biblioteki Publicznej w Lesznie (przy placu Metziga), gdzie odbędzie się przedstawienie i warsztat. Koncert „Film muzyką nakręcony” to z kolei jedna z propozycji Centrum Kultury i Sztuki „Oskard” w Koninie.

Także Muzeum w Lewkowie Zespół Pałacowo-Par-

kowy szykuje moc atrakcji, w szczególności interesujące mogą być koncert i warsztaty artystyczno-kulinarne. Pozostając w klimatach smacznej kuchni, warto w te dni odwiedzić skansen Olandia w Prusimiu i wziąć udział w festiwalu grillowym.

Z kolei miłośnicy dobrej muzyki – zwłaszcza klimatów jazzowych – powinni wybrać się do Muzeum Staszica w Pile, aby wysłuchać koncertu, na którym nie zabraknie znanych utworów A. Zauchy i Z. Wodeckiego, ale w nowych aranżacjach.

Więcej ofert można znaleźć na stronie www.dnifunduszy.eu. Organizatorem wydarzenia jest Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej we współpracy z regionami. Przypomnijmy, że nasze województwo stworzyło nową nazwę i logo imprezy, która wcześniej funkcjonowała pod nazwą „Dni Otwarte Funduszy Europejskich”. MARK

Ważny głos ludzi

Jaki ma być budżet UE po 2027 roku? Weź udział w konsultacjach, które potrwają do 7 maja. To ważny głos, bo może on również dotyczyć polityki spójności, z której finansowany jest program Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027.

Komisja Europejska przygotowuje kolejny długoterminowy budżet UE, który będzie obowiązywał od 2028 r. Komisja chce opracować prostszy, bardziej skoncentrowany i bardziej reaktywny dokument, odzwierciedlający

priorytety strategiczne Unii. W związku z tym, w celu zebrania opinii zainteresowanych stron o sposobach optymalnego wykorzystania budżetu UE, komisja rozpoczęła konsultacje. Zaprasza wszystkich Europejczyków do wyrażenia zdania w sprawie przyszłego budżetu i polityki, które powinna wspierać, przed przedstawieniem formalnego wniosku w lipcu 2025 r.

Aby wziąć udział w konsultacjach publicznych, należy wypełnić kwestionariusz online. Jest on dostępny na stronie ecas.ec.europa.eu. MARK

Fundusze europejskie na skróty

► **Kawęczyn:** 17 marca oficjalnie otwarto Przedszkole Gminne „Kasztanowe Ludki” w Kowalach Pańskich. Placówka została rozbudowana i zmodernizowana, wyposażona w odpowiednie meble oraz nowoczesny sprzęt multimedialny. Wyplantowano teren i położono kostkę brukową przed budynkiem, wykonano parking i plac zabaw, całość ogrodzono. Wsparcie unijne na ten cel to prawie 1,8 mln zł.

FOT. Z ARCHIWUM BENEFICJENTA

► **Września:** posadzą 105 drzew, 11.295 krzewów oraz 11.319 bylin, traw, pnączy i roślin cebulkowych. Te nasadzenia pojawią się w miejscowym parku im. J. Piłsudskiego, gdzie trwają prace rewitalizacyjne. Przebudowane zostaną również istniejące ścieżki, zamontowana będzie nowa fontanna pływająca na stawie, a cały teren zielony zyska automatyczne nawodnienie. Będą też pergole parkowe oraz nowe ławki i kosze. Inwestycja uzyskała wsparcie UE.

► **Słupca:** w Starostwie Powiatowym podpisano umowę na budowę nowoczesnego budynku kształcenia praktycznego dla Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Zagórowie. Inwestycja warta prawie 7,5 mln zł otrzymała unijne dofinansowanie. Wykonawca ma 15 miesięcy na jej realizację. Budynek znacząco podniesie jakość edukacji zawodowej i umożliwi uczniom zdobycie praktycznych umiejętności w warunkach zbliżonych do rzeczywistego środowiska pracy.

► **Kostrzyn:** w centrum miasta – dokładnie między ul. Wrześnińską a drogą krajową nr 92 – ruszyła budowa zbiornika wodnego. Powierzchnia planowanego zbiornika to około 1,6 ha lustra wody, a cała inwestycja realizowana będzie na powierzchni 2,15 ha. Projekt z unijnym wsparciem ma zostać zrealizowany w tym roku.

► **Miejska Górka:** kończą się prace związane z budową nowego przedszkola. W środku trwa m.in. montaż grzejników, oświetlenia, wyposażania kuchni, a na zewnątrz powstaje parking z drogą wewnętrzną. Wkrótce rozpocznie się montaż urządzeń na placu zabaw. W ostatnim etapie budynek zostanie wyposażony w meble, dywany i pomoce edukacyjne dla najmłodszych. Nowe przedszkole i żłobek otworzą się we wrześniu 2025 r., a inwestycję wsparły fundusze z UE. Obiekt wygląda naprawdę pięknie!

► **Kazimierz Biskupi:** to ma być kolejna atrakcja na ziemi konińskiej i jednocześnie raj dla turystów. Gmina Kazimierz Biskupi pozyskała prawie 25 mln zł z UE na zagospodarowanie terenu przy zbiorniku w Kozarzewku. Planowana jest budowa plaży, promenady, wieży widokowej w kształcie ślimaka, pola kempingowego oraz 7 km tras pieszo-rowerowych. Jedną z głównych atrakcji będzie 400-metrowa kładka prowadząca na wyspę, gdzie znajdują się platforma widokowa, oświetlone balustrady i kameralna plaża.

► **Mosina:** trwa przebudowa Przedszkola nr 3. Inwestycja została podzielona na dwa etapy. W pierwszym będzie rozbudowywane istniejące przedszkole – powstanie placówka z czterema oddziałami dla maksymalnie 100 dzieci i kilkunastu pracowników. W drugim etapie rozpocznie się rozbudowa części istniejącego budynku oraz jego dalsza rozbudowa. Powstaną m.in. dwa oddziały żłobkowe dla 30 dzieci. Projekt otrzymał dofinansowanie z kilku źródeł, w tym ponad 3 mln zł dotacji z UE. MARK

ZLIKWIDOWANE

Jak powszechnie wiadomo, dzieci charakteryzują się rozbijającą szczerością. Potem – (nie)stety – się socjalizują i, zanim coś powiedzą, trzy razy zastanowią się, czy aby wypada...

Trochę to wszystko przypomniło nam się, gdy słuchaliśmy dyskusji radnych Młodzieżowego Sejmiku Województwa Wielkopolskiego podczas ostatniej sesji. A dyskutowali oni, nim podjęli decyzję o zlikwidowaniu swojej Komisji (nomen omen) Aktywizacji Młodzieży. Komisja została zlikwidowana, bo... nie była aktyw-

FOT. ARTUR BOIŃSKI

Młodzieżowy sejmik bezlitośnie likwidujący swoją nieaktywną komisję aktywizacji...

na. To określenie dość ogłędne, uwzględniające przejście przez nas przywołanego procesu socjalizacji. Bo już część

radnych nazywała sprawy po imieniu.

– Komisja przebimbała czas, jaki miała na działania

– walił prosto z mostu radny Mateusz Siuda, dorzucając: – A przewodniczący komisji to człowiek widmo.

– Komisja istniała wyłącznie na papierze i należy po prostu rozwiązać taki twór – zauważył ktoś inny.

Aż strach pomyśleć, co działałoby się w kraju, gdyby powyższe zdanie i idące za nim czynny naszego młodzieżowego sejmiku wzięły sobie do serca i postanowiły powielić inne ciała i organy, obsadzone przez dorosłych działaczy... Ci jednak – na (nie)szczęście – przeszli już proces socjalizacji.

PODPATRZONE

FOT. ARCHIWUM UMWW

Jak powszechnie wiadomo, różne bywają sposoby i różny czas zdobywania wykształcenia przez osoby sprawujące ważne funkcje... Jak się okazuje (i czego dowodzi to zdjęcie), do szkolnej ławy trafił też ostatnio marszałek Marek Woźniak. A okazją była wizyta w Muzeum Elementarza im. profesora Mariana Falskiego w Kuźnicy Grabowskiej (tak, tak – to u nas, w Wielkopolsce!). Drechy nas jednak ważkie pytanie. Bo, jak wie każdy, u Falskiego Ala miała kota. Ale – czy w ogóle był tam jakiś Marek, a jeśli, to co miał? Drodzy czytelnicy: pomożecie?

PODSŁUCHANE

Czy można w ciągu zaledwie minuty awansować na stanowisko ministra i od razu z tego zrezygnować? Można, o czym przekonali się dziennikarze uczestniczący w konferencji prasowej, zapowiadającej organizację Europejskiego Kongresu Odnowy i Rozwoju Wsi.

– Przedstawiciele Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi współpracują przy koordynacji tego wydarzenia z... ministrem Krzysztofem Grabowskim – stwierdził w sali prasowej UMWW szef

wspomnianego resortu Czesław Siekierski.

– Jeszcze wicemarszałka, ale widzisz, Krzysztof, wszystko przed tobą – skomentował rozbawiony marszałek Marek Woźniak.

– Tylko jak awansujesz, pamiętaj proszę, że ja pierwszy to powiedziałem – kontynuował wątek Czesław Siekierski.

– Dziękuję bardzo, ale tu, w Urzędzie Marszałkowskim w Poznaniu, jest mi dobrze i nigdzie się nie wybieram – podsumował dyskusję i niespodziewany awans wicemarszałek Krzysztof Grabowski.

FOT. PIOTR RATAJCZAK

Pogłoski o ministerialnych awansach wicemarszałka Krzysztofa Grabowskiego wywołały, jak widać, duże zainteresowanie poznajskich dziennikarzy.

MONITORUJEMY RADNYCH

Krzysztof Grabowski:

Nie planuję. Realizuję

FOT. PIOTR GOŁĘBNIK*

- ▶ **Lubię to zdjęcie, bo...** pokazuje piękno Wielkopolski. Lubię wiele zdjęć z pejzażami.
- ▶ **Najprzyjemniejszy moment w pracy radnego to...** widzieć efekty, nowe inwestycje i uśmiechy na twarzach mieszkańców, którzy zrealizowali kolejne upragnione marzenia.
- ▶ **A najgorsze w tej robocie jest...** mielenie niektórych tematów przez opozycję, przez co tracimy niepotrzebnie czas. Staram się, by nie było takich chwil zwątpienia w ludzi.
- ▶ **Gdy jadę na sesję sejmiku, to...** Pracuję w Urzędzie Marszałkowskim, więc na sesję jeżdżę... windą :-)
- ▶ **W sali sesyjnej najbardziej brakuje mi...** Przywykłem, więc niczego mi nie brakuje.
- ▶ **Gdyby komisje znów mogły obradować online...** to byłoby z korzyścią dla frekwencji :-)
- ▶ **Możemy być dumni z Wielkopolski, ponieważ...** to region bardzo pracowitych i zaradnych ludzi z pasją. I region ze wspaniałą historią.
- ▶ **Gdy słyszę „mała ojczyzna”, to...** mam na myśli ponad 4 tysiące sołectw, 226 gmin, 31 powiatów i Wielkopolskę.
- ▶ **Najdziwniejsze pytanie, jakie dotąd usłyszałem, to...** Odpowiadam na wiele pytań, dlatego uważam, że nie ma dziwnych pytań, są czasami zaskakujące odpowiedzi.
- ▶ **Chciałbym wiedzieć...** pewnie jak wielu, co przyniesie przyszłość, ale nie jest to możliwe.
- ▶ **Nie chciałbym wiedzieć...** o sprawach, które mnie nie dotyczą.
- ▶ **Chciałbym się spotkać z...** Nie planuję takich spotkań, tylko je realizuję.
- ▶ **Na bezludną wyspę zabrałbym...** dobrą książkę i własne myśli.
- ▶ **Jak urlop, to...** w ciszy, spokoju i z dala od zgiełku.
- ▶ **A jak praca, to...** konkretna, w myśl mojej dewizy: „Jestem skuteczny”.
- ▶ **Marzy mi się...** Marzeń jest wiele, ale jeśli się o nich powie, to nie będą już marzeniami.
- ▶ **Boję się...** ludzkiej obłudy, która powoduje utratę wiary w drugiego człowieka. Na szczęście nie dotyczy to wszystkich.
- ▶ **Cieszę się...** każdą chwilą z najbliższymi i własnymi myślami.

MONITOR WIELKOPOLSKI – MAGAZYN SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA

Wydawca: Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego – Kancelaria Sejmiku al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań, tel. 61 62 67 030, fax 61 62 67 031

Rada Programowa: Krzysztof Grabowski (zastępca przewodniczącej), Tatiana Sokołowska (przewodnicząca), Tomasz Wojtiuk (sekretarz), Michał Zieliński

Redakcja: Artur Boiński (redaktor naczelny), Piotr Ratajczak (sekretarz redakcji)

Adres redakcji: al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań, pokój 842, tel. 61 62 67 036,

fax 61 62 67 031, e-mail: monitor@umww.pl, www.monitorwielkopolski.pl

Materiałów nie zamówionych nie odsyłamy. Zastrzegamy sobie prawo do redakcji tekstów.

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść zamieszczonych reklam i ogłoszeń.

Projekt graficzny: Zofia Komorowska **Skład:** Rafał Otocky

Krzysztof Grabowski

- ▶ ur. 9 września 1973 r., Kalisz
- ▶ wicemarszałek województwa wielkopolskiego
- ▶ wybrany z listy TD, w okręgu nr 5
- ▶ 27.384 głosy

* Zdjęcie Piotra Gołębnika, wykonane w Mrowinie (gmina Rokietnica, powiat poznański), zajęło I miejsce w kategorii „Wielkopolska wieś z lotu ptaka” w V edycji konkursu „PROW w obiektywie”.